

Roosa-Maria Savela, Timo Tiusanen

SOSIAALISEN TUEN VAIKUTUS ISYYTEEN – kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyö

Sairaanhoitaja, Hoitotyön koulutusohjelma

Toukokuu 2016

KYAMK
University of Applied Sciences

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Roosa-Maria Savela, Timo Tiusanen	Hoitotyö, Sairaanhoitaja	Toukokuu 2016
Opinnäytetyön nimi		
Sosiaalisen tuen vaikutus isyyteen - kirjallisuuskatsaus		54 sivua 24 liitesivua
Toimeksiantaja		
KymiCare		
Ohjaaja		
Lehtori Anneli Airola, Lehtori Sari Engelhardt		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyö on osa KymiCare-hanketta, ja sen tavoitteena oli selvittää sosiaalisen tuen vaikutuksia isyyteen. Tutkimus suoritettiin kirjallisuuskatsauksena. Alkuperäistutkimuksien hakemiseen käytettiin Melinda- ja Medic-tietokantoja sekä manuaalisia aineistohakua suomalaisten yliopistojen julkaisualustoilta. Hakutuloksista valittiin 13 alkuperäistutkimusta, jotka käsiteltiin deduktiivisen sisällönanalyysin avulla. Viitekehyyksenä toimi Peggy A. Thoitsin teoria sosiaalisen tuen suorista ja suojaavista vaikutuksista. Aineisto rajattiin käsittelemään isiä.</p> <p>Sosiaalisen tuen ilmenemismuodot ovat moninaiset. Se voi olla psyykkistä ja henkistä apua, silloin kun joku läheinen tai sukulainen kuuntelee murheita ja huolia, jakaen koettuja kokemuksia ja osoittaen myötätuntoa. Se voi olla myös suoranaista konkreettista apua ja monesti myös toisen ihmisen antamaa arvokasta tietoa. Toisilta saatu arvostus voidaan kokea myös sosiaalisena tukena. (Kannas, Eskola, Välimaa & Mustajoki 2010, 143 – 144.)</p> <p>Suora vaikutus tarkoittaa yksilöiden positiivisia tuntemuksia heidän sosiaalisista suhteistaan ja sosiaalisen verkoston jäsenet tarjoavat positiivisia suoria vaikutuksia yksilön hyvinvointiin, huolimatta muista yksilön hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Suojaavan vaikutuksen mallilla tarkoitetaan ilmiötä, jossa negatiiviset asiat lieventyvät. Sosiaalisen tuen ja sosiaalisten verkostojen nähdään tässä mallissa vähentävän haitallisten rakenteellisten seikkojen psykososiaalisia seurauksia. Sosiaalinen tuki ei välttämättä riitä estämään sairastumista, mutta luo puskurivaikutuksen sairautta vastaan. (Toivonen 2009,15 – 16; Thoits 1995, 54.)</p> <p>Tämän opinnäytetyön perusteella voidaan nähdä sosiaalisen tuen auttavan isyyttä suoraan ja suojaavasti. Sosiaalisen tuen suorien ja suojaavien vaikutusten käsitteet ovat samankaltaiset, mutta tässä opinnäytetyössä ne ovat jaettu näyttämään, mitkä ovat sosiaalista tukea ja mitkä avustavat sosiaalisen tuen muotoja. Sosiaalisen tuen monimuotoisuus voi auttaa isiä juuri heille sopivalla tavalla.</p>		
Asiasanat		
isyys, sosiaalinen tuki, kirjallisuuskatsaus, masennus		

Author (authors)	Degree	Time
Roosa-Maria Savela, Timo Tiusanen	Bachelor of Health Care	May 2016
Thesis Title		
Effects of Social Support on Fatherhood – Literature Review		54 pages 24 pages of appendices
Commissioned by		
Kymicare		
Supervisor		
Anneli Airola, Senior Lecturer, Sari Engelhardt, Senior Lecturer		
Abstract		
<p>This Bachelor's Thesis is part of the KymiCare project and its objective was to examine effects of social support on fatherhood. Bachelor's thesis was done in form of literature review. Material for study was searched from Melinda and Medic databases and manual searches from Finnish universities' own publishing databases. 13 studies were included by intake criteria from material searches to be reviewed. Included studies were analysed as deductive content analysis. Peggy A. Thoits' theory of main effects and coping strategies of social support was used as framework of reference.</p> <p>Social support is a form of social interaction where aid can come from professionals, friends, family and peer support groups. Using Thoits' theory as frame of reference one can say that without social support a father can succumb to depression. Main effects means a person's positive feelings towards his or her social interactions and its effects on a person's wellbeing, despite other aspects which might have impact on wellbeing. Coping strategies is a phenomena where negative things have lesser impact and work as buffer against diseases.</p> <p>Conclusions of this study show that social support can affect fatherhood as main effects and as coping strategies. As terms main effects and coping strategies are quite similar to each other, but in this bachelor's thesis they were kept apart to distinguish the difference of what social support is and what helps different forms of social support. Diversity of social support can help fathers in a way that works best for them.</p>		
Keywords		
Social support, fatherhood, literature review, depression		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	ISYYDEN TEOREETTINEN MÄÄRITELMÄ	7
2.1	Biologinen ja juridinen isyys	11
2.2	Sosiaalinen ja psykologinen isyys	12
3	ISYYDEN MUUTOS 1960-LUVULTA NYKYPÄIVÄÄN	15
3.1	Työelämä ja työttömyys	17
3.2	Perhevapaat	19
3.3	Eron jälkeinen isyys ja yksinhuoltajuus	21
4	SOSIAALINEN TUKI	23
5	KIRJALLISUUSKATSAUS	29
5.1	Tutkimussuunnitelma	29
5.2	Tutkimuskysymykset	29
5.3	Aineiston haku	32
5.4	Tutkimusaineiston sisällönanalyysi	37
6	TUTKIMUSTULOKSET	38
6.1	Sosiaalisen tuen suora vaikutus isyyteen	39
6.2	Sosiaalisen tuen suojaava vaikutus isyyteen	42
7	POHDINTA	44
7.1	Tulosten tarkastelu	45
7.2	Luotettavuuden ja eettisyyden arviointi	47
7.3	Johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet	47
	LÄHTEET	49
	LIITTEET	55

Liite 1. Tutkimusaineiston analyysikehys

Liite 2. Isyyden muutos 1960-luvulta nykypäivään –aikajana

Liite 3. Pääluokka: Sosiaalinen tuki isyydessä suoran vaikutuksen mallissa

Liite 4. Pääluokka: Sosiaalisen tuen vaikutus isyyteen suojaavan tuen mallissa

Liite 5. Analyysirungon käsitteet

1 JOHDANTO

Isyyttä on viime vuosikymmenien aikana tutkittu laajasti eri näkökulmista. Tutkittavana on ollut muun muassa nuorten miesten isyys (Eerola 2008), miesten näkemykset perheellistymisestä ja vanhemmuudesta (Paajanen 2005), pienten lasten isien kokemuksia isyydestä (Paajanen 2006) ja isyyden muuttuneet roolit (Aalto 2012).

Mielenkiinto isyyttä kohtaan on kasvanut. Siitä on tullut keskustelunkohde niin politiikassa, mediassa, tutkijoiden keskuudessa kuin ammattikasvattajienkin parissa. Isyys, isän rooli ja sen huomioon ottaminen on tullut entistä enemmän esille nyky-yhteiskunnassa. (Mykkänen & Aalto 2010, 35.) Jo lähes 15 vuotta sitten isyystutkija ja kasvatustieteen tohtori Jouko Huttunen etsi vastauksia kysymyksiin ”kuka on isä?” ja ”mitä on isyys?”. Käymme läpi isyyden muutosta 1960-luvulta, jolloin yhteiskuntamme rakenteet alkoivat muuttua.

Tutkimuksemme tässä opinnäytetyössä keskittyy sosiaalisen tuen vaikutukseen isyydessä. Haluamme paneutua aiheeseen, sillä kyseisestä aiheesta ei ole tutkimustietoa, vaikka teemaa sivuutetaankin monessa tutkimuksessa. Teoriapohjana käytämme Peggy A. Thoitsin suoran ja suojaavan sosiaalisen tuen mallia. Thoitsin teoria valikoitui siksi, että se sisältää samankaltaisuuksia monien tunnettujen sosiaalisen tuen tutkijoiden teorioista ja kiteyttää hyvin sosiaalisen tuen merkityksen.

Tässä opinnäytetyössä kuvataan sosiaalisen tuen vaikutusta isyyteen kirjallisuus katsauksen avulla. Aihe rajautuu vain sosiaaliseen tukeen, sillä pelkästään isien hyvinvointiin keskittyessä aihe olisi liian laaja. Tutkimus keskittyy alueellisesti Suomeen ja suomalaisten isien kokemaan sosiaaliseen tukeen, sillä isyyttä voidaan pitää kulttuurisidonnaisena ilmiönä. Tarkoituksena on tuoda tietoa isyyttä kannattavista voimavaroista. Tätä tietoa voidaan hyödyntää terveydenhuollon ammattilaisten keskuudessa, jotka kohtaavat isiä ja isäksi tulevia työssään.

Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt tutkimukset olemme rajanneet vuosiin 2006–2016, sen sijaan teoriatietoon käytetty kirjallisuus ja tutkimustieto ovat jopa 1960–1970-luvuilta peräisin. Tämä johtuu siitä, että sosiaalisen tuen merkittävimmät tutkimustulokset on saatu vuosina 1970–1990. Lisäksi olemme syven-

tyneet isyyden historiaan 1960-luvulta alkaen, minkä vuoksi myös lähteet ovat yli 10 vuotta vanhoja.

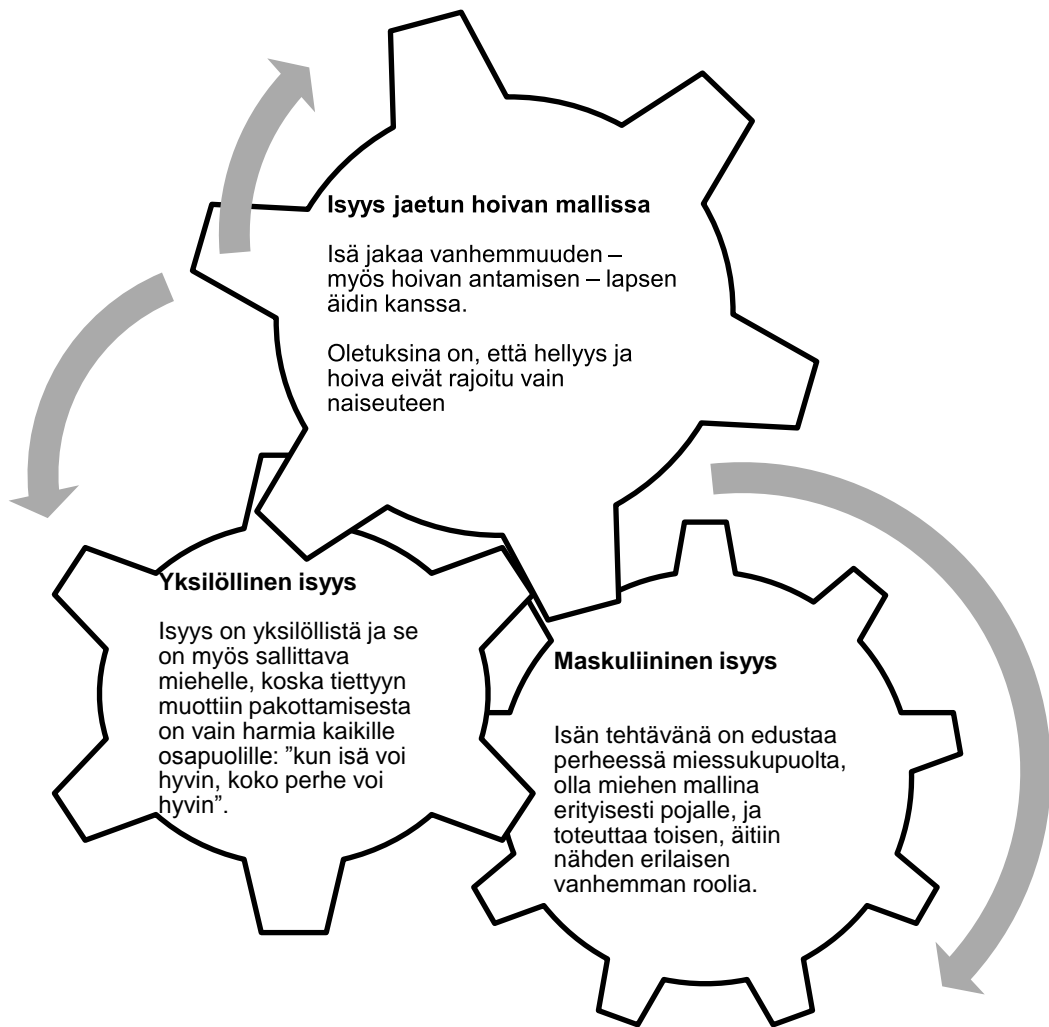
2 ISYYDEN TEOREETTINEN MÄÄRITELMÄ

Erilaisissa isyystutkimuksissa on määritelty isyyttä monin tavoin. Tästä voidaan päätellä, ettei isyyden määrittely ole niin yksinkertaista eikä yhdenlaista isyyttä ole (Mykkänen & Aalto 2010, 46; Huttunen 2001, 55). Isistä on luultavasti etsitty useampi tyyppi ja luokka, kuin äideistä.

Tyypittely-metodilla on huomattu olevan sekä hyvät että huonot puolensa. Hyvänä puolena on pidetty sitä, että se kokoaa ilmiön yleisimmät piirteet ja ominaisuudet, jolloin siinä kuvastuvat tietyt samankaltaisuudet, jolloin ilmiön kokonaiskuvan hahmottaminen helpottuu. Heikkoutena sen sijaan voidaan pitää yleistämistä, jolloin niistä voi kadota yksityiskohtia, mikä voi vaimentaa ilmiön monimuotoisuutta. (Mykkänen & Aalto 2010, 46 – 47.)

Kasvatustieteen tohtorin Johanna Mykkäsen sekä isyystutkija Ilana Aallon mukaan, voisi leikkimielisesti sanoa, että tutkijat ovat kilvan yrittäneet luokitella isyyttä erilaisiin teemoihin ja luokkiin. (Mykkänen & Aalto 2010, 46). Seuraavissa kappaleissa esitellään Merja Korhosen, Jouni Kekäleen sekä Jouko Huttusen isyysluokituksia.

Jo lähes 15 vuotta sitten isyystutkija ja kasvatustieteen tohtori Jouko Huttunen etsi vastauksia kysymyksiin ”kuka on isä?” ja ”mitä on isyys?”. Sinä aikana hän toi esille, että isyyden selkein määritelmä on biologinen suhde. Hän piti muita luokituksia ja malleja hatarana, mutta totesi isyyden toteuttamisen olevan mahdollista myös miehelle, joka ei ole biologinen isä. Huttunen määritteli juridisen, sosiaalisen ja psykologisen isyyden. (Mykkänen & Aalto 2010, 46; Huttunen 2001, 57.) Lisäksi hän toi esiin kolme eri isyysmallia; maskuliininen isyys, yksilöllinen isyys ja jaetun hoivan malli – isyys (Huttunen & Sevón 2004, 35). Seuraavassa kappaleessa on kuva isyysmallien sisällöistä (kuva 1).

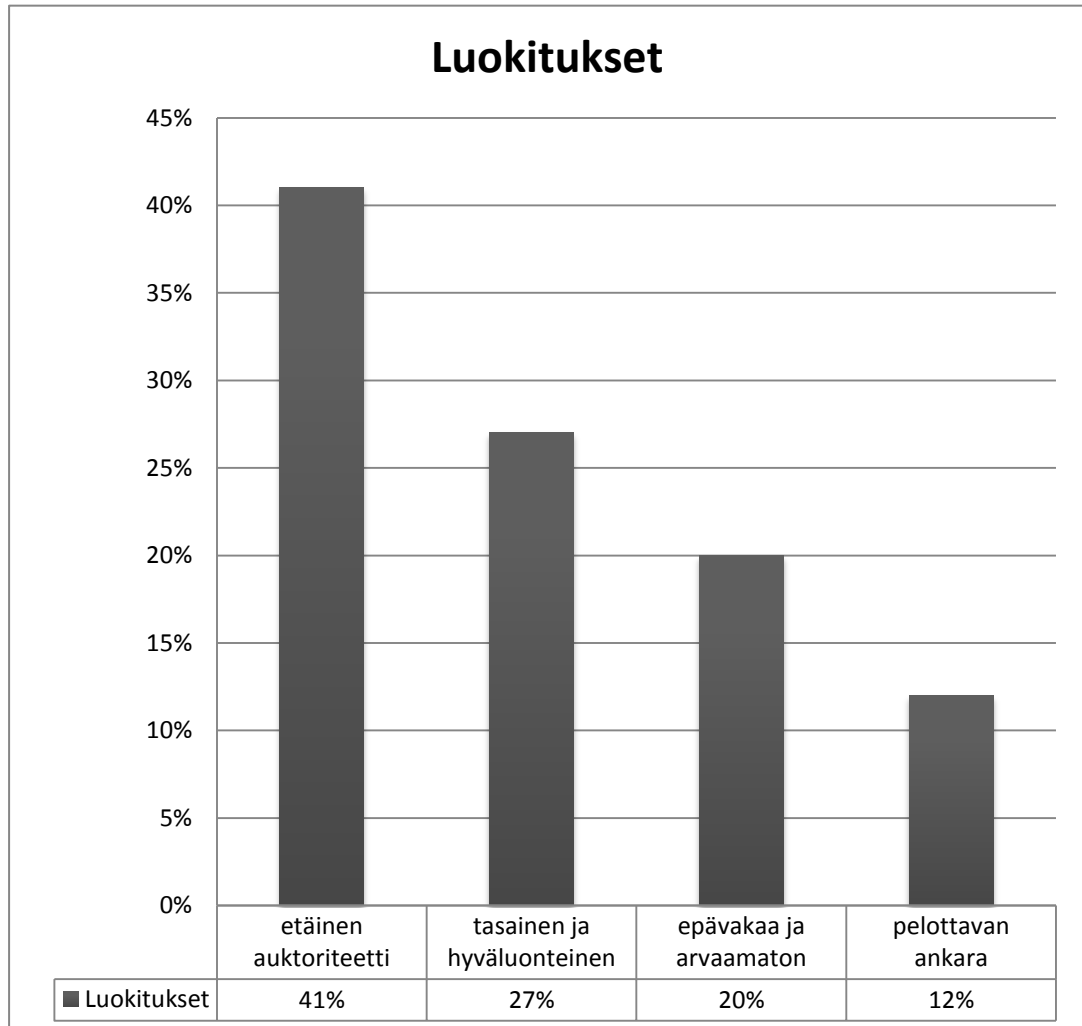

Kuva 1. Jouko Huttusen (2011) isyysmallit

Huttusen lisäksi toinen Suomessa tunnettu tutkija Merja Korhonen on luokitellut erilaisia isätyyppejä tutkimuksessaan ”Isyyden muutos, keski-ikäisten miesten lapsuuskokemukset ja oma vanhemmuus”. Tutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää suomalaisessa kasvatuskulttuurissa tapahtuneita muutoksia tutkien erityisesti isyyden muutosta Suomessa, sillä isyyttä voidaan pitää kulttuurisidonnaisena. Hänen aineistonaan olivat suuriin ikäluokkiin kuuluvan joukon elämäntapa-haastattelut. Korhonen vertaa tutkimuksessaan keski-ikäisten miesten kasvatustapaa heidän omien isiensä kasvatukseen. Vertailu tapahtui miesten kertomuksista ja kokemuksista. Tutkimus sijoittui ajallisesti 1950–1990-lukujen alkuun. (Korhonen 1999, 140 – 144.)

Suurten ikäluokkien joukon tarinoista erotettiin erilaisia isähahmoja. Yleisin muistikuva oli etäinen auktoriteetti (41 %) ja myönteiset muistot isistä olivat taivainen ja hyväluoteinen (27 %). Kielteisenä kuvattiin epävakaita ja arvaamat-

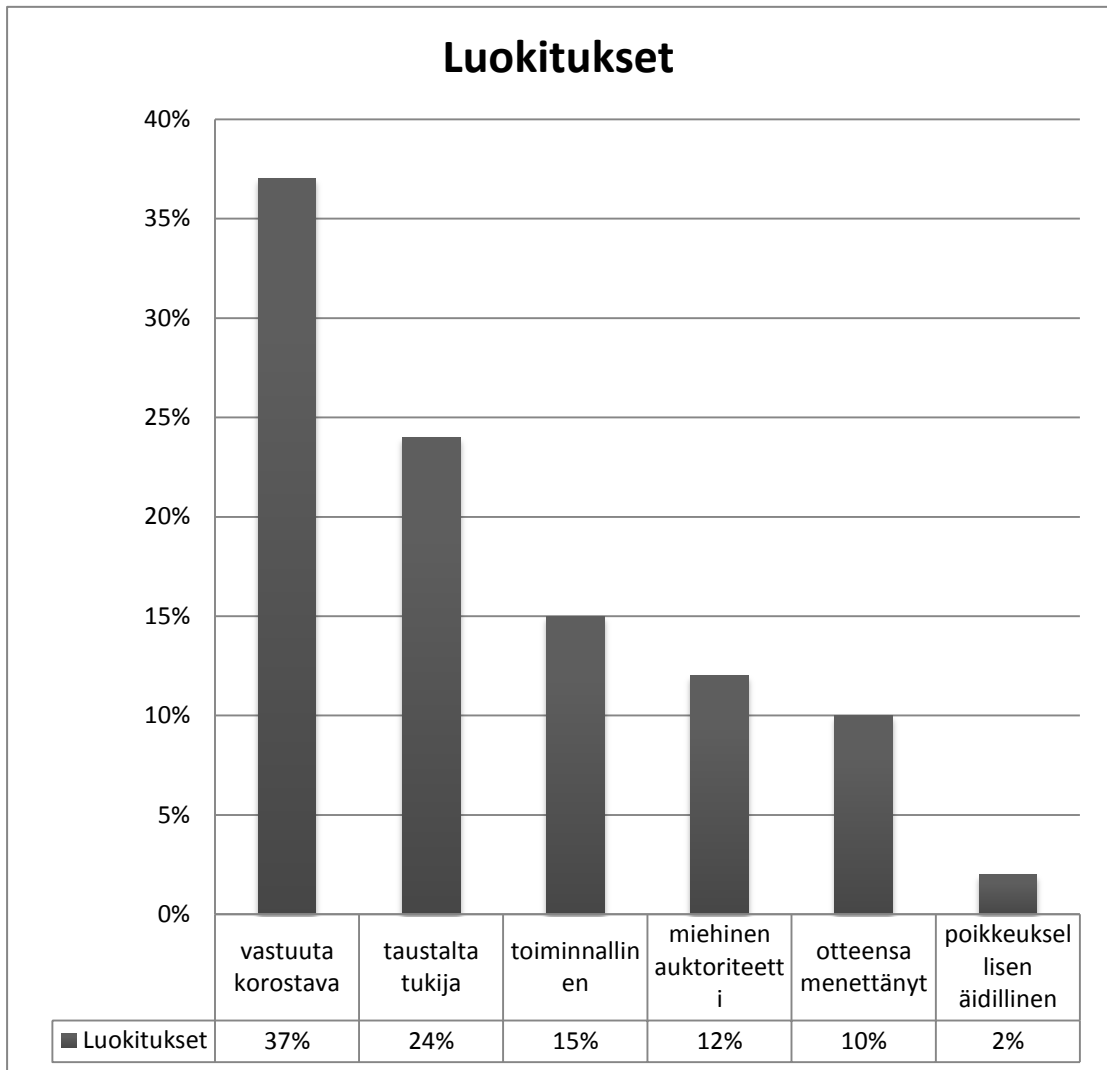
tomia isiä (20 %), vaikka näihin isiin saattoi liittyä myös hyviä muistoja. Ahdistavat muistot olivat pelottavan ankarista isistä (12 %). (Korhonen 1999, 140 – 144.) Kuvassa 2 esillä tutkimustulokset.

Kuva 2. Merja Korhosen tutkimuksen ”Isyyden muutos, keski-ikäisten miesten lapsuuskokemukset ja oma vanhemmuus” tulokset lapsuuden isistä

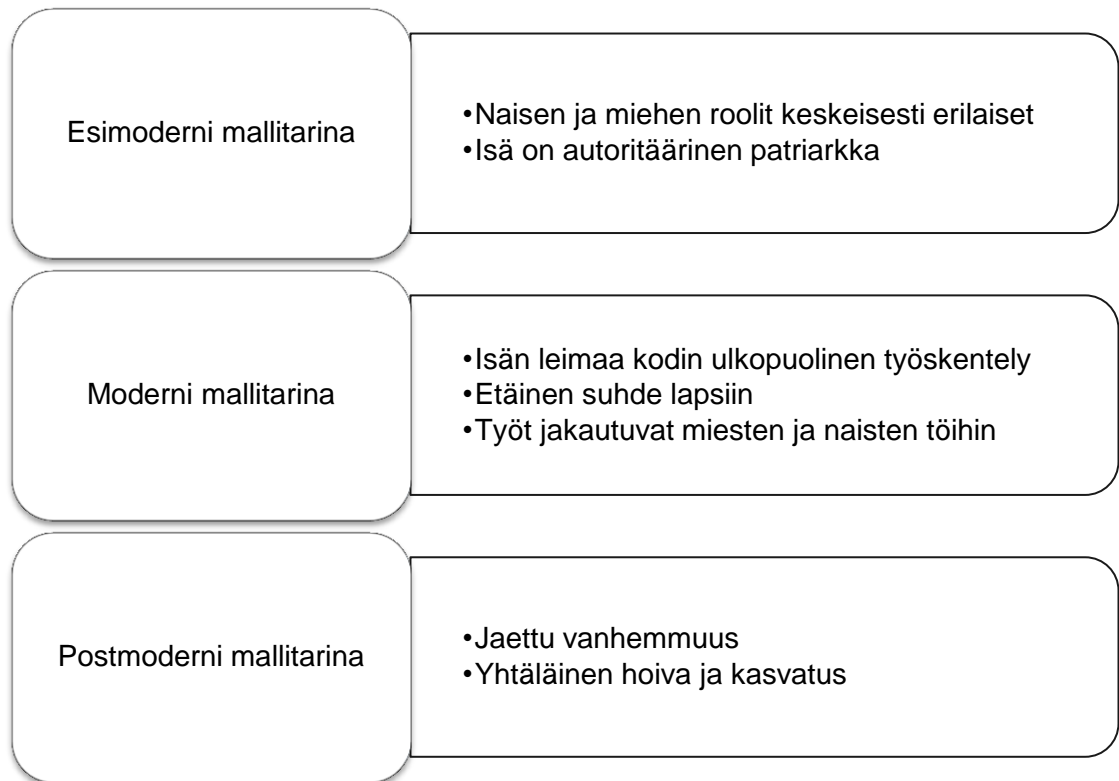
Verrattaessa miesten kuvauksia omasta lapsuuden isästä omaan itsenäiseen isyyteen, ei havaittu selvää jatkumoa. Suurten ikäluokkien omalta isältä saadut opit osoittautuivat monelta osin vanhentuneiksi, joten miehet muovasivat omaa isämalliaan pitkälti vaimon ja lasten avustuksella. Miehet olivat selvemmin sitoutuneempia isyyteen ja kotiin kuin heidän omat isänsä. Suhde lapsiin oli myös erilainen. Niihin suhtauduttiin tasavertaisemmin, lempeämmin sekä läheisemmin. Sukupolvien välisestä erosta huolimatta oman isän merkitys kasvatustyyliin oli kuitenkin ilmeinen, sillä myönteistä isäkuvaa seurattiin soveltuvien osien sijaan ongelmallista mallia paranneltiin.

Omasta vanhemmuudestaan miesten kuvauksissa oli suurempaa vaihtelua, kuin lapsuuden isissä. Niistä erottui viisi erilaista isätyyppiä; vastuuta korostavat isät (37 %), taustalta tukijat (24 %), toiminnalliset isät (15 %), miehiset auktoriteetit (12 %) ja otteensa menettäneet isät (10 %) sekä poikkeuksellisen äidillinen isä (2 %). Nämä näkyvät alla olevasta kuvasta, joka on tehty tutkimustulosten mukaan (kuva 3).

Kuva 3. Merja Korhosen tutkimuksen ”Isyyden muutos, keski-ikäisten miesten lapsuuskokemukset ja oma vanhemmuus” tulokset omasta isyydestä

Huttusen ja Korhosen määritelmien lisäksi Jouni Kekäle on erottanut toisistaan kolme erilaista mallitarinaa isyydestä (kuva 4). Hän jakaa mallitarinat esimoderniin, moderniin ja postmoderniin isyyteen (Kekäle 2007, 36–39).

Kuva 4. Kekäleén mallitarinat isyydestä

2.1 Biologinen ja juridinen isyys

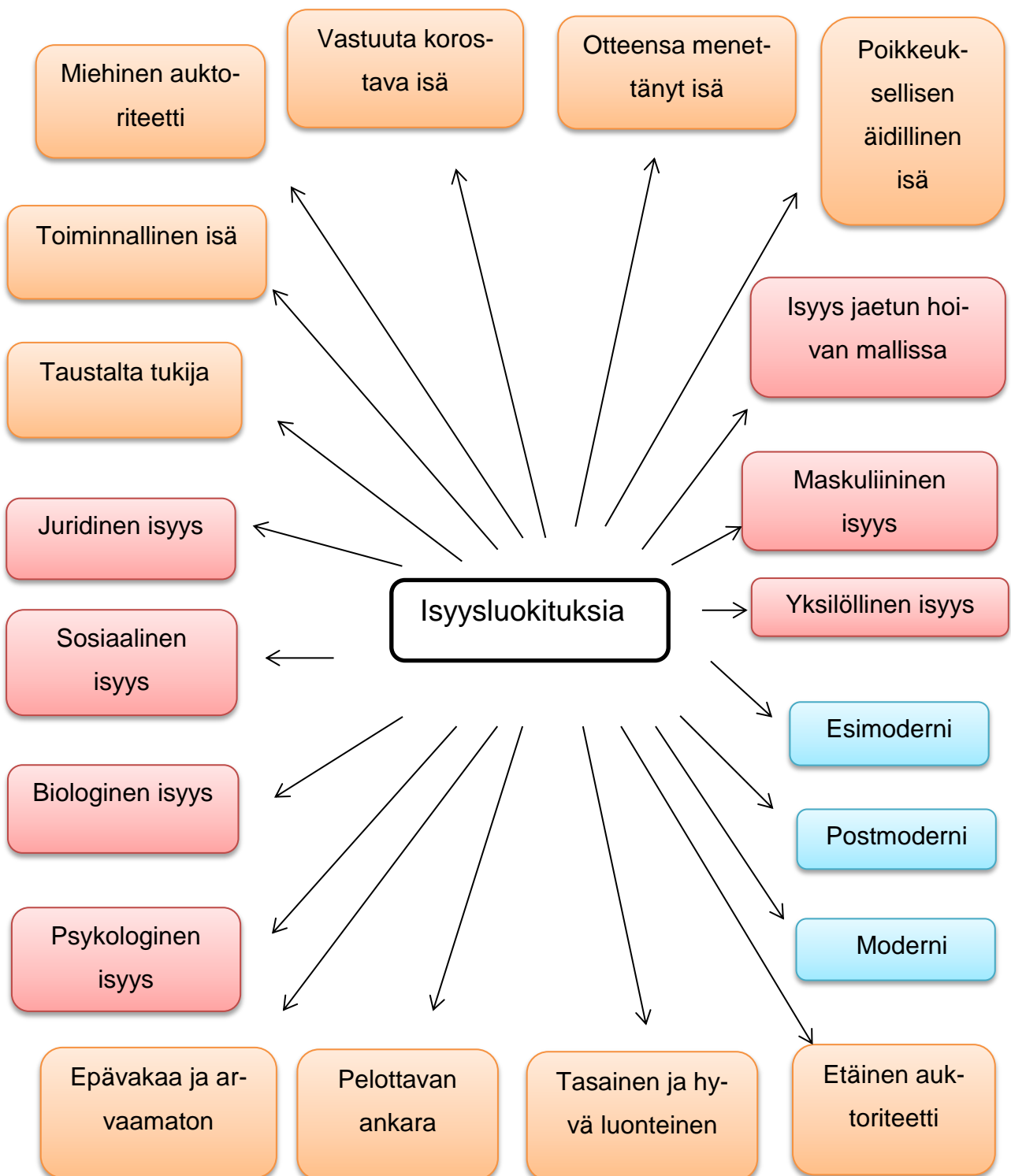
Tulevissa kappaleissa käsitellään isyystutkija Jouko Huttusen muita luokituksista. Biologinen isyys tarkoittaa, että lapsi on geneettisesti hänen, mutta biologisella isällä ei aina ole oikeutta määrätä lapsen asioista. Hyväksytyt isyystunnusten jälkeen lapsella on oikeus isänsä sukunimeen, oikeus periä isänsä sekä tämän sukulaiset, oikeus saada elatusta molemmilta vanhemmiltaan ja oikeus eläke- ja vakuutusetuksiin isänsä jälkeen. Juridinen isyys voi tapahtua myös adoption kautta. (Isyyslaki 1.1.2016, 2.§ & 3.§.)

Juridinen isyys tarkoittaa lain mukaista isää. Hänellä on velvollisuuksia sekä oikeuksia lasta kohtaan. Lapsen syntyessä avioliiton ulkopuolella, lapsen ja isän välinen sukulaissuhde vahvistetaan tuomioistuimen päätökselle tai tunnustamalla. Tässä tilanteessa äiti on lain puolesta yksin lapsen huoltaja, jos äiti ei ole avioliitossa lapsen syntyessä. Lapsen huoltajuudesta tulee sopia erikseen, sillä isyyden vahvistaminen ei itsessään muuta lapsen huoltajuussuhdetta. Ennen päätöstä, äiti on automaattisesti yksinhuoltaja. (Mykkänen & Aalto 2010, 46, Isyyslaki 2.§ & 3.§)

Uuden isyyslain myötä (astunut voimaan 1.1 2016) isyys voidaan tunnustaa jo neuvolakäynnin yhteydessä, ennen lapsen syntymää. Perherakenteissa tapahtunut muutos on suurin syy isyyslainsäädännön uudistamiseen, sillä joka kolmas lapsi syntyy tänä päivänä avoliittoperheeseen. Näissä perheissä lapsen isä on useimmiten halukas tunnustamaan isyytensä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2015.)

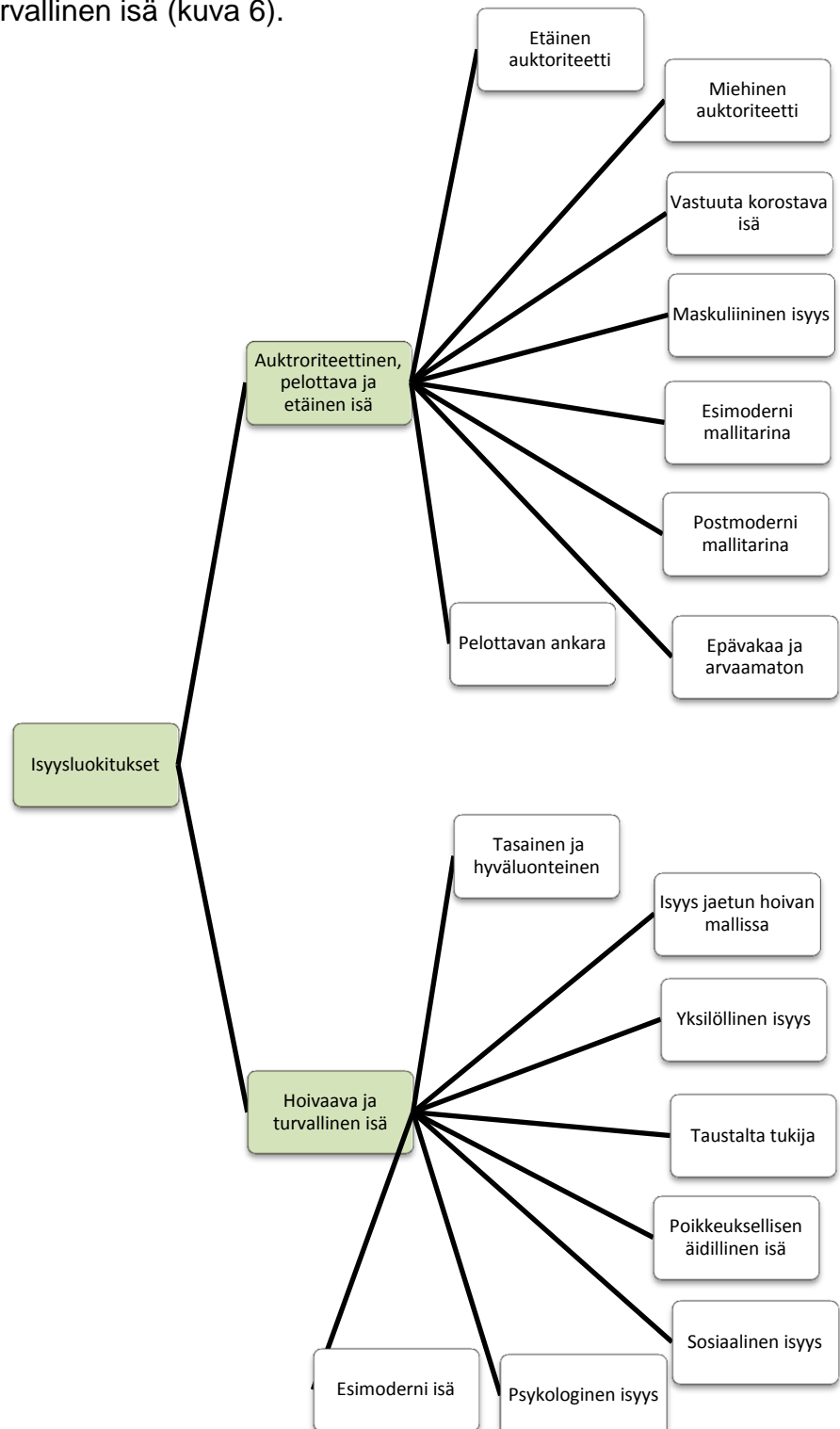
2.2 Sosiaalinen ja psykologinen isyys

Huttusen määritelmä sosiaalisesta isyydestä on, että mies on mukana perheen arjessa. Mies antaa hoivaa ja aikaansa lapsille. Sosiaalinen isyys muuttuu psykologiseksi silloin, kun lapsen ja miehen välille syntyy tunneside ja lapsi kokee itse hänet isäkseen. Se määrittyy myös sen mukaan, kehen lapsi kiintyy ja kenestä hän hakee turvaa. Siinä on kyse molemminpuolisesta vuorovaikutus- ja kiintymyssuhteesta. Huttunen kuitenkin huomauttaa, että yhdessä samassa isässä voi olla nämä kaikki isyysmääritelmät tai ne voivat eriytyä eri tahoille. (Mykkänen & Aalto 2010, 46–48; Huttunen 2001, 56.) Seuraavalla sivulla on ajatuskartta, jossa on tässä opinnäytetyössä esitetyt isyysluokitukset (kuva 5). Samanväriset laatikot ajatuskartassa viittaavat samaan tutkijaan.

Kuva 5. Ajatuskartta käsitellyistä isyysluokituksista. Punaiset laatikot viittaavat tutkija Jouko Huttuseen, siniset viittaavat Jouni Kekäleeseen ja oranssit Merja Korhoseen.

Vaikka käyttämistämme tutkimustuloksista löytyi monenlaisia isyysluokituksia, niin niistä löytyy myös hyvin paljon samoja piirteitä. Olemme koonneet kuvan muodossa eri isyysluokituksia ja yhdistäneet ne toistensa kuvauksiin yhdeksi kokonaisuudeksi. Kaikki isyysluokitukset eivät olleet senkaltaisia, että ne olisi voinut asettaa näiden pääteemojen alaisuuteen. Esiin nousi kuitenkin kaksi vahvaa isyysmallia, jotka olivat auktoriteettinen, pelottava ja etäinen isä sekä hoivaava ja turvallinen isä (kuva 6).

Kuva 6. Aikaisemmin mainitut isyysluokitukset yhdistettynä kahden mallin alaisuuteen

3 ISYYDEN MUUTOS 1960-LUVULTA NYKYPÄIVÄÄN

Tässä opinnäytetyössä käymme läpi isyyden muutosta Suomessa 1960-luvulta alkaen. 1960-luvun aikana isyyteen kiinnittivät huomiota niin tasa-arvoaktivistit, kuin Mannerheimin Lastensuojeluliitto, jonka teemana vuonna 1968 oli ”Isän osuus perheessä”. (Heydeman 1980, 101.)

Sukupuolirooli- ja tasa-arvokeskustelut nostivat myös päätään 1960-luvulla, jolloin äidit toivat esille työssäkäynnin ja äitiyden yhteensovittamisen ongelmat. Tässä keskustelussa oli kuitenkin äitiys etusijalla. Sukupuoliroolikeskustelun kautta nousi esiin lopulta isyys ja miehen rooli yhteiskunnassa sekä perheessä. Sukupuolirooliliike vaati muutosta myös isyyteen. (Mykkänen & Aalto 2010, 29–30.)

Todennäköisesti ensimmäisen kerran isyys otettiin huomioon yhteiskunnallisissa tasa-arvokysymyksissä 1960- ja 1970-luvun vaihteessa, jolloin alkoivat konkretisoitua useat sukupuoliroolikeskustelun vaatimukset, vaikka ajatusta lapsia hoitavasta isästä yhä pilkattiin. Ensimmäiset miesliikkeet sekä akateeminen miestutkimus syntyivät. (Mykkänen & Aalto 2010, 29–30; Aalto 2012, 127.)

Samaan aikaan, kun yhteiskunnassa puhuttiin isyydestä ja miehen roolista perheestä, alkoi yleinen liberalisoituminen. Tämä vaikutti perhe-elämään avioerojen, yksinhuoltajuuden ja avoliittojen yleistymisenä. Mielikuva normatiivisesta ydinperheestä lähti purkautumaan, vaikka ydinperhemalli ei ollut sen aikainen ainut perhemalli. Yksinhuoltajaäidit olivat verraten yleisiä ja sodan jälkeen avioerot kohosivat, sillä sodan aikana Suomessa solmittiin niin sanottuja pika-avioliittoja ja niitä ryhdyttiin purkamaan. (Aalto 2012, 17–18.)

Vuosituhanneen lähestyessään loppua, nousivat isät ja heidän roolinsa esiin yhä useammassa keskusteluissa. Asioita käytiin läpi kuitenkin pääosin virkamiesten ja asiantuntijoiden kesken. 1990-luvun aikana tavalliset isät alkoivat puhua isyydestä ja isyyden kokemuksista julkisuudessa. Sen aikaisista isäkeskusteluista löytyy samankaltaisuuksia nykypäivän keskusteluiden kanssa. (Aalto 2012, 17–18; Mykkänen & Aalto 2010, 21.)

Kulttuurihistorian tutkijan Ilana Aallon mukaan isyyden muutos 1990-luvun loppulla jakautui kahteen eri tarinaan. Niistä muodostui autoritäärisen, etäisen ja

perinteisen isyyden muutos kohti edistyksellisempää, valistuneempaa ja tasa-arvoisempaa isyyttä, sekä kunnollisen, perinteisen, vastuuta kantavan perheenpään muutos kohti asemansa, maskuliinisuutensa ja arvovaltansa menettänyttä isyyttä. Nämä kaksi tarinaa muodostuivat kiistakumppaneiksi ja rakentuivat myös toisiaan vastaan. (Aalto 2012, 91.)

Kaikki eivät kuitenkaan pitäneet isyyden ja miehen aseman muutosta hyvänä asiana, vaan kiistan ytimessä oli muutos sukupuolijärjestelmässä. Isyyden roolin muutoksen vaatimuksille oli vastapainona tarina isyyden rappioitumisesta. Muutos nähtiin uhkana. Pelättiin miehen aseman muutosta ja perinteisen ydinperheenmallin rikkoutumista. Nämä näkemykset perusteltiin huolena lapsen hyvinvoinnista ja normaalista kehityksestä perheessä. (Aalto 2012, 93.)

Isien tehtävä 1900-luvulla oli perheen elättäminen, mutta yhä hanakammin heille tarjottiin asemaa lasten roolimallina. Hyvinvointivaltio-projektissa 1900-luvun lopulla Suomea rakennettiin vanhemmuuden tasa-arvon varaan. (Mykkänen & Aalto 2010, 35.)

Ideologiat, jotka ovat ohjanneet isyyttä, ovat olleet yhteydessä milloin mihinkin, esimerkiksi kansallisaatteeseen, kristinoppiin, kehityspsykologiaan, hyvinvointivaltioaatteeseen tai tasa-arvoideologiaan. Se ei siis ole ollut irrallaan yhteiskunnan kehityskulusta. Jokaisen aikakauden aikana käsitykset ja ihanteet isyydestä ovat synnyttäneet kiistoja ja erimielisyyksiä. Isyydestä nähdyt uhkakuvat ovat usein olleet ihanteellisen vastakohtia. (Mykkänen & Aalto 2010, 35.)

Isyys elää ja rakentuu muutoksessa muutenkin kuin vain vuosikymmenien vaihtuessa. Se muuttuu sisältöineen elämänkulun eri vaiheissa ja muokkaa jatkuvasti isänä olemista ja itse isyyttä. Siihen liittyy eri rooleja, ja aikojen saatossa nämä roolit ovat muuttuneet ja moninaistuneet. Isyyttä koskevat kysymykset muuttuvat siis jatkuvasti jo elämänkaaren eri vaiheissa, lapsen kasvaessa. Uudenlaiset kysymykset tulevat esiin elämäntilanteiden muuttuessa. Isänä olemisen on jatkuvaa muutosprosessia, jossa muutos tapahtuu ennen kaikkea perheen sisällä ja aikojen saatossa se heijastuu myös yhteiskunnan kehityskaareen. (Lähteenmäki 2012, 10.)

Yksi selkeä muutos vuosikymmenien varrella on kuitenkin tapahtunut, isyyttä kohtaan mielenkiinto on kasvanut. Siitä on tullut keskustelunkohde niin politiikassa, mediassa, tutkijoiden keskuudessa kuin ammattikasvattajienkin parissa. Isyys, isän rooli ja huomioon ottaminen on tullut entistä enemmän esille nyky-yhteiskunnassa. (Mykkänen & Aalto 2010, 35.)

Vanhemmuudessa koetaan usein erilaisia haasteita, mitkä saattavat vaikeuttaa haluamansa ja ihanteellisen vanhemmuuden toteuttamista. Olemme päättäneet eritellä isyyden haasteita tässä opinnäytetyössä, jotta sosiaalisen tuen merkitys isyydessä korostuisi.

3.1 Työelämä ja työttömyys

Sari Kokkonen (2003) haastatteli väitöskirjaansa työttömäksi jääneitä isiä. Haastatteluissa tulleiden tarinoiden pohjalta Kokkonen määritteli eri isyyden konstruktioita: Velvoittavan isyyden, ansaitun isyyden ja kantavan isyyden. (Kokkonen 2004, 274, 279, 281.)

Velvoittavassa isyydessä esiintyy näkemys isän tehtävistä taloudellisen vastuun kantajana. Työttömyys aiheuttaa häpeää ja isä yrittää muuttaa tilannetta takaisin aikaisempaan. Isyys ei kehity vuorovaikutuksellisempaan suuntaan yhteisestä ajasta huolimatta, koska kotona olemiseen ei totuta. (Kokkonen 2004, 274.)

Ansaittua isyyttä Kokkonen kuvailee perinteisen elättäjän jatkumona. Kotiin jääminen oikeutetaan aikaisemmalla työuralla. Kotona olo voidaan nähdä väli-vaiheena ja mahdollisuutena katsoa uusia työmahdollisuuksia. Työttömäksi jäänyt ei näe itseään työttömänä, vaan kotona olevana isänä. Oma asema rakentuu isyyden kautta eikä työllisyyden. Kantava isyys ei siis rakennu suoritusten ja rooliajattelun varaan. Työttömyys on luonteva osa miehen jokapäiväistä elämää ja sen tuoma vapaa-aika nähdään mahdollisuutena perheen vuorovaikutukselle. Työttömästä isästä ei automaattisesti tule koti-isää, mutta se mahdollistaa isyyden löytämisen. Isyys voi olla voimavarana työelämästä poistuessa. (Kokkonen 2004, 274, 280, 283.)

Suomen virallisesta tilastosta (SVT) saatujen tietojen mukaan, perheen elättäminen näkyy edelleen isien työllistymisessä, sillä 20-59 vuotiaista miehistä, joilla oli alle 18-vuotias lapsi, 90 % olivat työllistyneitä ajalla 2009 – 2013. Täy-

si-ikäisten lasten isistä enää noin 74 % oli työllistettyjä. Samalla aikajaksolla 15 – 64 -vuotiaiden miesten työllisyys on 69 %. Luku ei ole täysin verrannollinen, sillä lukujen ikäjakaumat eivät ole samanlaiset. Siltikään mikään miesten ikäluokka ei nouse työllisyydessä 90 %:n yli samalla aikavälillä. (SVT 2014a; SVT 2014b)

Tilastokeskuksen vuoden 2013 työolotutkimuksessa selvitettiin muun muassa perheen ja työn yhteensovittamista. Harvoilla palkansaajilla (miehillä 5 %, naisilla 6 %) kodin asiat hankaloittavat työhön keskittymistä. Alle kouluikäisten lasten isillä on useimmiten (10 %) vaikeuksia keskittyä työhön kotiasioiden takia. Vanhempien lasten isillä osuus on samassa tasossa kuin lapsettomienkin (4 – 5 %). Vertailun vuoksi voidaan mainita, että alle 18-vuotiaiden lasten äideillä on useimmin (8 – 10 %) ongelmia keskittyä töihin kotiasioiden takia. (Sutela & Lehto 2014, 171.)

Tutkimukseen vastanneista isistä keskimäärin 27 % kertoi tekevänsä viikoittain ylitoita. Alakouluikäisten lasten isät ovat hieman useammin ylitoissa muihin perhe yhdistelmiin verrattuna. Myös naisista 27 % vastasi tekevänsä viikoittain ylitoita. (Suomen virallinen tilasto (SVT) 2016.)

Lähes neljännes miehistä tuntevat laiminlyövänsä kotiasioita työn takia. Luku on suurempi isien keskuudessa, mutta se laskee lapsen iän myötä. Alle 3-vuotiaiden lasten isistä reilu kolmannes tuntee laiminlyövänsä kotiasioita työn takia, kun yli 12-vuotiaista neljännes tuntee samaa. Naisilla on hieman yleisempää (25 %) tuntee laiminlyövänsä kotiasioita työn takia. (Sutela & Lehto 2014, 171.)

Pitkät työpäivät väsyttävät, sillä yli 40 h työviikkoa tekevästä miehistä 46 % tuntevat itsensä työpäivän jälkeen niin väsyneeksi, etteivät jaksakaan tehdä asioita joista nauttivat. Hieman alle kolmannes (31 %) enintään 40 tuntia töitä viikossa tekevästä miehistä kokivat samaa. (SVT 2016). Enemmistö kaikista vastanneista työssä käyvistä isistä (71 %) kokevat jaksavansa paremmin lasten kanssa kun käyvät myös töissä. Äideistä samaa vastasi 80 %. (Sutela & Lehto 2014, 172.)

3.2 Perhevapaat

Perhevapailla varmistetaan isille mahdollisuus osallistua lapsen hoitoon ja kehittää isä-lapsisuhdetta ilman, että työpaikasta tulisi erota. Samalla mahdollistetaan naisille aikaisempi työhön palaaminen miehen jäädessä kotiin. (Lammi-Taskula 2004). Isien perhevapaiden käyttö ja pituus ovat lisääntyneet uudistusten myötä. Vuonna 1998 vanhempainpäivärahaa saaneita miehiä oli noin 40 500 ja päiviä keskimäärin 15, kun taas vuonna 2013 vanhempainpäivärahaa saaneita oli n. 59 700 ja päiviä keskimäärin 24. Ennen isäkuukauden tuloa, isät harvoin jakoivat vanhempainvapaata lapsen äidin kanssa. Vanhempainvapaalla olevien isien määrä kasvoi, koska isäkuukausi vaati, että isät pitivät vanhempainvapaasta viimeiset 12 arkipäivää. (Keskinen 2014, 2 – 4.)

Työpaikan suhtautumisella on vaikutusta isien jäämiselle perhevapaalle. Tilastokeskuksen työolotutkimuksessa (SVT 2014) kysyttiin alle 10-vuotiaiden lasten vanhemmilta siitä, miten heidän työpaikalla suhtaudutaan äitien ja isien poissaoloihin lastenhoidon takia. (SVT 2014a)

Alle 10-vuotiaiden lasten isistä enemmistö (67 %) koki perhevapaalle jäämisen työpaikallaan melko tai erittäin helpoksi. Luvuissa ei huomioitu "ei sovi" -vastauksia. Julkisen sektorin työpaikoilla koettiin helpoimmaksi jäädä perhevapaalle kuin yksityiseltä sektorilta. Työpaikan henkilömäärällä oli myös vaikutusta perhevapaalle jäämisen helppouteen. Yli 30-hengen työpaikoilta koettiin voivan helpommin jäädä perhevapaalle verrattuna pienempiin työyhteisöihin. (Sutela 2015.)

Vanhempainvapaan jälkeen lapsen vanhempi voi jäädä hoitovapaalle lapsen ollessa alle 3-vuotias. Tilapäistä hoitovapaata voi saada enintään neljäksi työpäiväksi alle kymmenen vuotiaan lapsen äkillisen sairastumisen vuoksi. Tilapäistä hoitovapaata voi hakea myös etävanhempi. (Sutela 2015.)

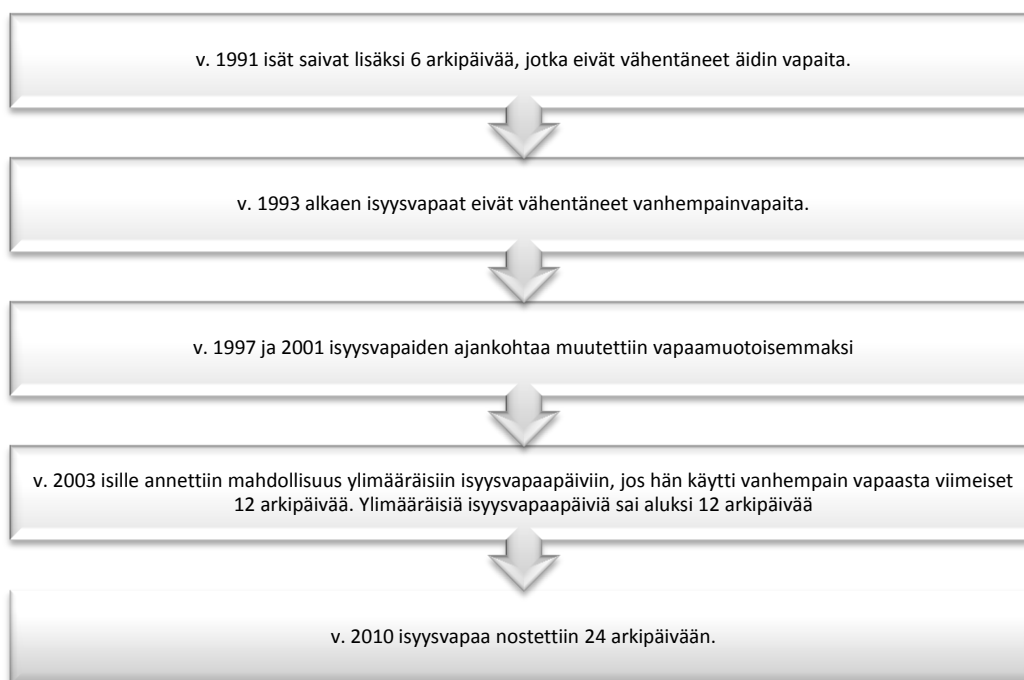
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen perhevapaatutkimuksen kyselyyn vastanneista isistä noin kolme neljästä eivät käyttäneet tai aikoneet käyttää hoitovapaata ja kotihoidon tukea. Isäkuukauden pitäneet viettivät hoitovapaata hie- man todennäköisemmin kuin isät jotka eivät käyttäneet isäkuukautta. (THL 2014b.)

Tilastokeskuksen työolotutkimus 2013 (SVT 2014) kysyttiin alle 10-vuotiaiden lasten vanhemmilta, kuinka he järjestävät hoidon sairaalle lapselle. Vastan-
neista noin 40 % sanoi hoidon jakautuvan vanhempien kesken tai äidin hoita-
van pääasiassa. Vain joka kymmenes vastasi isän hoitavan pääasiassa.

Tutkimuksessa kysyttiin myös, kuinka moni alle 10-vuotiaan lapsen vanhempi
oli jäänyt kotiin hoitamaan lastaan viimeisen 12 kuukauden aikana. Äideistä 67
% ja isistä 52 % vastasi myöntävästi. (Sutela & Lehto 2014, 164–165.)

Vanhempainvapaa on 158 arkipäivää, minkä voi pitää isä tai äiti kokonaan tai
se voidaan jakaa vanhempien kesken. Vanhempainvapaan voi pitää myös
osa-aikaisena, jos molemmat vanhemmat ovat osa-aikaisesti töissä ja vapaal-
la. (Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos 2016.)

Isyysvapaa otettiin käyttöön vuonna 1978 ja se oli 12 vuorokautta lapsen syn-
nymästä alkaen. Isyysvapaan pitämiseen tarvittiin lapsen äidin suostumus,
koska päivät lyhensivät äidin vapaiden määrää. Isyysvapaiden muutoksen
1990-luvulta vuoteen 2010 näkyy kuvassa 7.

Kuva 7. Isyysvapaiden muutokset 1990-luvulta vuoteen 2010. (Keskinen 2014, 2 – 3)

Nykyään isät voivat pitää isyysvapaasta 1–18 päivää äidin viettäessä äitiys- tai
vanhempainvapaata. Isät saavat 36 päivää isyysvapaata äidin tai oman van-
hempainvapaansa jälkeen. Aiemmin vietettävät 1–18 päivää voidaan myös
siirtää yhteen 36 päivän isyysvapaaseen, oikeuttaen enimmillään 54 vapaa-

päivään. Isyyssvapaa päivät on käytettävä ennen kuin lapsi täyttää kaksi vuotta. (THL 2016.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen hankkeessa perhevapaatutkimus otettiin selvää esimerkiksi isien perhevapaiden käytöstä. Vuonna 2013 isäkuukautta piti 18 000 isää, eli noin kolmannes isistä. Perhevapaatutkimus -hankkeessa järjestettiin kysely vuonna 2013 isyys- tai vanhempainvapaata pitäneille isille. Vastanneita oli noin 2000, joista puolet kertoi käyttäneensä isäkuukauden. Suhde oli suurempi, koska kyselyyn ei lisätty isiä, jotka eivät viettäneen mitään perhevapaita. (THL 2014a.)

3.3 Eron jälkeinen isyys ja yksinhuoltajuus

Eron jälkeen vanhemmilla on oikeus sopia keskenään järjestelyistä lapsen huollosta, asumisesta ja elatusavusta. Vanhemmat sopivat yhteis- tai yksinhuoltajuudesta, asumisjärjestelyistä ja tapaamisoikeuksista (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.4.1983/361, 7.§, 14.§). Vuonna 2014 tehtiin yli 52 173 elatusapusopimusta. Se on ollut tasaisesti nousussa vuodesta 2007 alkaen. Sillä varmistetaan lapsen elatus tilanteissa, joissa lapsen vanhemmat asuvat erillään, muuttavat erilleen tai eroavat avioliitosta (Forss & Säkkinen 2015, 1 – 2). Lapsi voi myös saada elatustukea, jos elatusvelvollinen ei kykene maksamaan elatusapua tai elatusavun määrä on sovittu pienemmäksi kuin elatustuen määrä (Kansaneläkelaitos 2016).

Vuonna 2014 tehtiin 34218 sopimusta lapsen huollosta, 93 prosentissa sopimuksista sovittiin yhteishuollosta. Suhde on pysynyt samanlaisena 2000-luvun alun jälkeen. Sopimuksista n. 6 % sovitaan äidin yksinhuoltajuudesta ja alle 1 % isän yksinhuoltajuuteen. Vuonna 2014 tehdyistä asumissopimuksista (18 767) 17 prosentissa sovittiin lasten asumisesta isän luona. Lapsen asumisesta molempien vanhempien luona vuoroviikoin on mahdollista. (Forss & Säkkinen 2015, 2 – 3) Kaikista perheistä noin 2 % koostuu isästä ja lapsista vuodesta 1995 alkaen (SVT 2014c).

Jari Sinkkosen (2005) mukaan tärkein tekijä vanhempien erosta selviämiseen lapsen kannalta on vanhempien hyvä keskinäinen suhde. On hyvin kielteistä, jos lapsi joutuu mukaan riitaan ja asettumaan jommankumman puolelle. Jatkuva perhe-elämää hallitseva riitely on hyvin haitallista, etenkin jos sii-

hen liittyy henkistä tai fyysistä välivaltaa, jonka todistajiksi lapset joutuvat. He voivat hätäntyä tilanteesta, mutta eivät vaikean riitatilanteen vuoksi voi turvautua vanhempiinsa. (Sinkkonen 2005, 128 – 129.) Isien erokokemuksiin liittyi Nyqvistin (2004) väliraportin mukaan surua ja heille oli vaikeinta luopua lapsesta. Menetys voi olla sellainen, että isät kokivat mahdottomuutta selviytyä koskaan tilanteesta. Osa miehistä koki menettävänsä jokapäiväisen tunnetason suhteen lapseensa sekä menettäneensä läheisen. (Nyqvist 2004, 50)

Tuija Parikka (2014) haastatteli eronneita isiä pro gradu -tutkielmassaan ja vastauksissa esiintyi usein isien pyrkimys selvittää yksin eron tuottamista muutoksista, tunteista ja ajatuksista. Syitä avun vastaanottamattomuuteen mainittiin luonnolliset toimintatavat, persoonallisuuden piirteet, henkilökohtaiset arvot tai asenteet. Isä voi kokea tunteistaan puhumisen vaikeaksi tai lastenhoitoavun pyytämisen hankalaksi, eivätkä he kehdanneet ottaa tarjottua apua vastaan. Haastatellut isät kuitenkin kokivat saaneensa tukea lähipiiriltä, vaikka yrittivätkin pärjätä yksin. Tukea haastatellut saivat perheeltä, ystäviltä tai työyhteisöstä. (Parikka 2015, 75 – 77.)

Teppo Kröger (2009) kertoo yksinhuoltajuuteen liittyvässä artikkelissaan yksinhuoltaja isien jäävän helposti pois tutkimuksista, koska he ovat kaksoismarginaalissa. Kröger selittää termin kertomalla, että yksinhuoltajatutkimuksissa keskitytään yksinhuoltajaäiteihin ja isätyyppeihin liittyvissä tutkimuksissa lähtökohtana ovat yleensä kahden vanhemman perheet, jolloin yksinhuoltaja isät jäävät pois. Krögerin mielestä julkisessa keskustelussa ja tutkimuksissa yksinhuoltajuudella tarkoitetaan lähes poikkeuksetta yksinhuoltajaäitiyttä. Miesten rooli näissä esiintyy muualla asuvana ja elatusmaksujen maksajana. Isyydestä puhuttaessa harvoin mainitaan yksinhuoltajuutta. (Kröger 2009, 170, 172.)

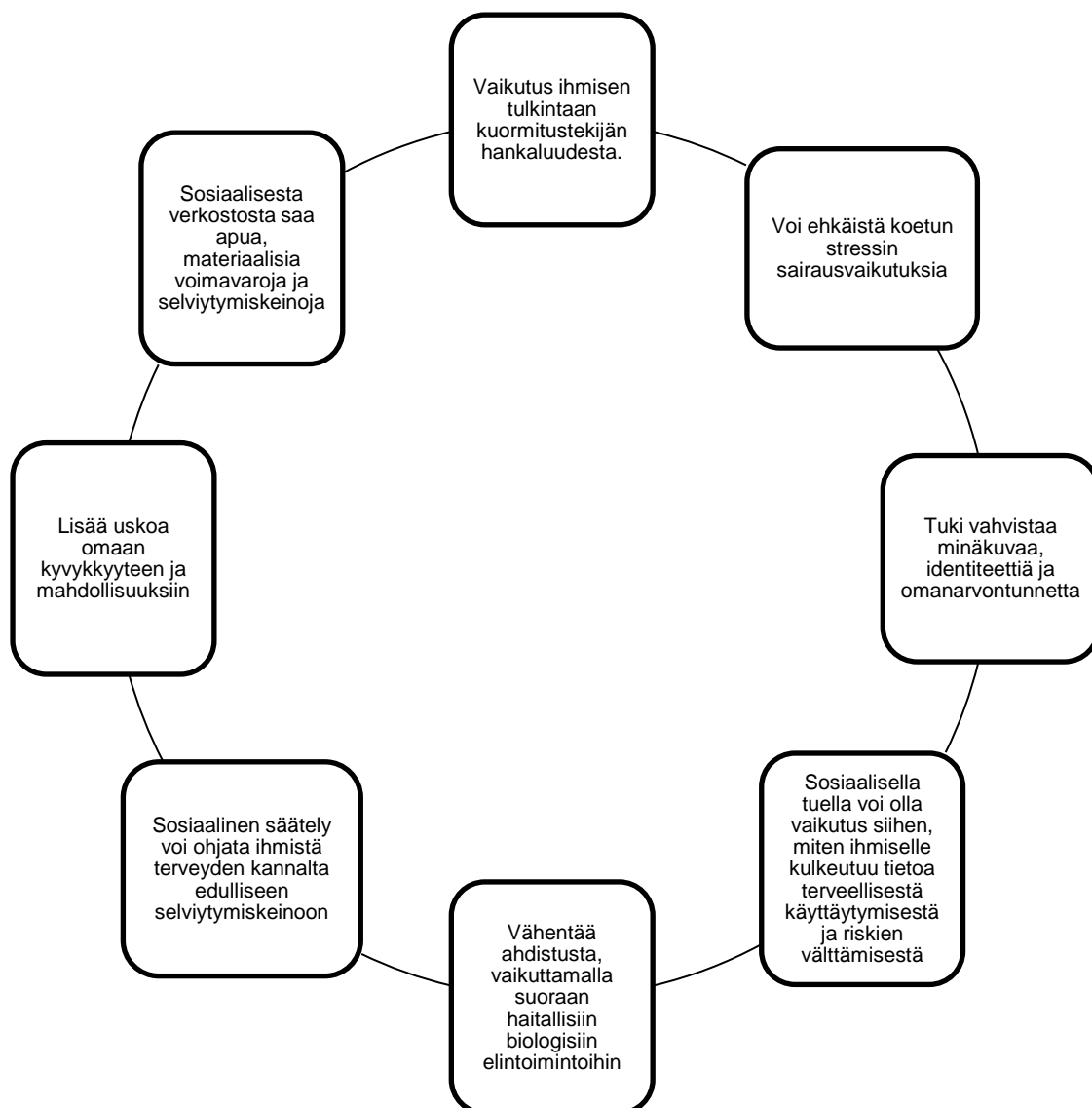
4 SOSIAALINEN TUKEA

Sosiaalista tukea voidaan pitää sosiaalisista suhteista saatavana voimavarana. Paras tutkimusnäyttö niiden hyvistä terveysvaikutuksista on saatu laajoihin työikäisten miesten ja naisten väestötutkimuksiin perustuvista kuolleisuustutkimuksista Yhdysvalloissa (Berkman & Syme 1979, House ym. 1982; Schoenbach ym. 1986), Ruotsissa (Welin ym. 1985 ja 1992; Orth-Gomer & Johnson 1987; Hanson ym. 1989) ja Suomessa (Kaplan ym. 1988).

Seuranta-ajat tutkimuksissa ovat olleet viidestä kahteentoista vuoteen. Laatu sosiaalisissa suhteissa on mitattu muun muassa sukulaisten ja ystävien määrällä, puolison olemassaololla, yhdistykseen ja organisaatioihin kuulumisella sekä läheisten ihmisten tapaamisella. Tulosten mukaan sosiaalisesti huonosti integroituneilla oli lisääntynyt sydän- ja verisuonikuolleisuus sekä kuolleisuus ylipäätään. Tutkimustulokset osoittavat mahdollisuuden, että sosiaaliset suhteet vaikuttavat kuolleisuuteen, mutta ne eivät kuitenkaan pysty selvittämään sitä, vaikuttavatko hyvät sosiaaliset suhteet ehkäisevästi, sairausprosessia lievittävästi vai toipumis- ja kuntoutusedellytyksiä parantavasti.

Joka tapauksessa sosiaalista tukea pidetään usein hyvän olon lähteenä. Tuen ilmenemismuodot ovat moninaiset. Se voi olla psyykkistä ja henkistä apua, silloin kun joku läheinen tai sukulainen kuuntelee murheita ja huolia, jakaen koettuja kokemuksia ja osoittaen myötätuntoa. Se voi olla myös suoranaista konkreettista apua ja monesti myös toisen ihmisen antamaa arvokasta tietoa. Toisilta saatu arvostus voidaan kokea myös sosiaalisena tukena. (Kannas, Eskola, Välimaa & Mustajoki 2010, 143 – 144.)

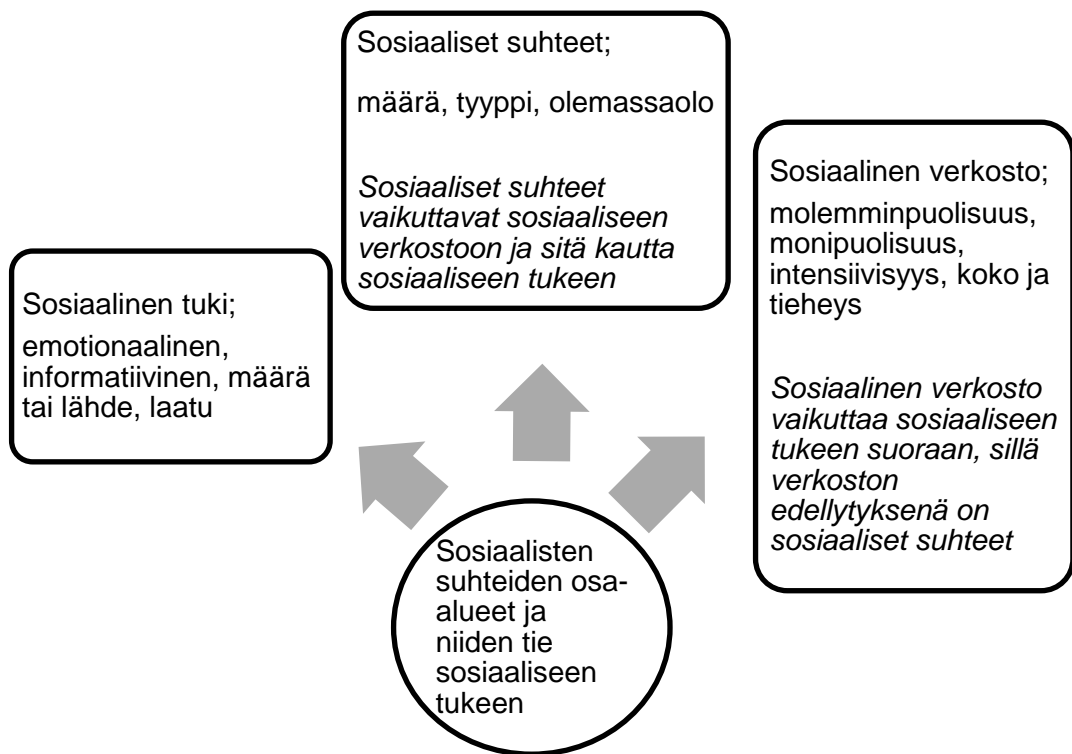
Miksi sitten sosiaalinen tuki on tärkeää? Miksi haluamme opinnäytetyössämme käsitellä sosiaalisen tuen vaikutusta ja ilmenemistä isyydessä? Siksi, että sosiaalisella tuella on vaikutusta terveyteen. Se lujittaa psyykkisiä voimavaroja ja parantaa mielialaa. Tuki ohjaa useimmiten terveyttä edistävien elämän tapojen muutoksiin. (Kannas ym. 2010, 144.) Kuvassa 8 on kuvan muodossa sosiaalisen tuen vaikutukset.

Kuva 8. Sosiaalisen tuen vaikutukset (Vahtera & Uutela 1994)

Sosiaalisen tuen tutkiminen herätti kiinnostusta Yhdysvalloissa 1970-luvulla. Sidney Cobb (1976) ja John Cassel (1976) toivat molemmat esille sosiaalisen tuen ja terveyden keskinäisen suhteen ja korostivat tuen puskurivaikutusta sairauden kannalta. Sosiaalista tukea tutkittiin ensin käyttäytymis- ja sosiaali-tieteiden sekä biolääketieteen alueilla. 1980-luvulla sosiaalista tukea alettiin vihdoin määritellä myös käsitteenä. Sen merkitys yhdistyi pian terveyden ja hyvinvoinnin käsitteisiin, kuten stressiin. Suomessa tutkimus on keskittynyt lähinnä liikunnan ja pätevyiden kokemuksiin. (Salmela 2006, 27 – 28; House, Umberson & Landis 1988, 293.)

Haluamme nyt tuoda sosiaalisen tuen merkityksen esille terveysalan opinnäytetyön avulla. Alkuvaiheessa sosiaalisen tuen tutkimuksia käsitteet olivat vielä varsin hajanaisia. Yhdysvaltalainen sosiaalipsykologian tohtori ja professori James S. House kumppaneineen hahmottivat 1980-luvulla sosiaalisen tuen sisällön melko kattavasti (kuva 9). Nykypäiväiset aihetta koskevat tutkimukset sijoitetaan usein Housen ym. vuonna 1985 laatimaan viitekehykseen. He tarkastelivat sosiaalisen tuen sisältöjä ja luokittelivat ne kolmeen eri kategoriaan. (Salmela 2006, 28; House ym. 1988, 293.)

Kuva 9. Sosiaalisen tuen sisältö (mukaillen House ym. 1998, 302)

Sosiaalisiin suhteisiin liitetään esimerkiksi avioliitto, sukulaisuus, ystävyysuhde tai jäsenyys organisaatiossa. Näiden suhteiden rakenteen määrittelyllä ja mittaamisella voidaan tarkastella sosiaalista tukea. Se voidaan nähdä myös suhteiden toiminnallisena sisältönä, kun sosiaalisella tuella tarkoitetaan tunneperäisen tai tiedottavan avun saamista. (Salmela 2006, 29; House ym. 1988, 302.) Housen ym. lisäksi muita merkittäviä sosiaalisen tuen tutkijoita ovat olleet mm. Peggy A. Thoits, Michael Newcomb ja John Bowlby.

Peggy A. Thoits (1995) on tutkimuksissaan tarkastellut sosiaalisen tuen ja masentuneisuuden välistä yhteyttä. Hänen mukaansa sosiaalisen integroitu-

misen määrä on yhteydessä positiiviseen mielenterveyteen, mutta se ei estä negatiivisten elämäntapahtumien vaikutusta yksilöön. Emotionaalinen tuki sen sijaan on suorassa yhteydessä mielenterveyteen ja tuo turvaa negatiivisten kokemusten kohtaamiselle. (Thoits 1995, 54). Arvostaminen, empaattinen suhtautuminen ja rakastaminen ovat emotionaalisen, eli tunneperäisen avun muotoja. Apu informatiivisessa muodossa sisältää sen sijaan neuvojen ja henkilökohtaisen palautteen antamista. (Sarason I. & Sarason B. 1985, 51; Thoits 1985, 53.)

Thoits (1995) jakoi sosiaalisen tuen ja masentuneisuuden välisen yhteyden kahteen kategoriaan; suoriin vaikutuksiin ja suojaaviin vaikutuksiin. Suora vaikutus tarkoittaa yksilöiden positiivisia tuntemuksia heidän sosiaalisista suhteistaan. Sosiaalisen verkoston jäsenet tarjoavat positiivisia suoria vaikutuksia yksilön hyvinvointiin huolimatta muista yksilön hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Jos mietitään masentuneisuutta ja sosiaalista tukea, tämän mallin avulla voidaan todeta, että suoralla vaikutuksella estetään masentuneisuuden ilmenemistä, jolloin kyseessä on ns. sairauden puskuriteoria. (Toivonen 2009, 15 – 16; Thoits 1995, 54.)

Suojaavan vaikutuksen mallilla tarkoitetaan ilmiötä, jossa negatiiviset asiat lieventyvät. Sosiaalisen tuen ja sosiaalisten verkostojen nähdään tässä mallissa vähentävän haitallisten rakenteellisten seikkojen psykososiaalisia seurauksia. Tämän mallin esimerkkinä voidaan sanoa, että sosiaalinen tuki suojaa tällöin stressiltä aiheutuvilta tekijöiltä, jotka voivat aiheuttaa masentuneisuutta. Sosiaalinen tuki voi vaikuttaa myös masentuneisuuteen, sillä tuki lisää yksilön itsearvostusta, omiin kykyihin uskomista ja hyväksytyksi tulemisen tunnetta. (Toivonen 2009, 16; Thoits 1995, 54.)

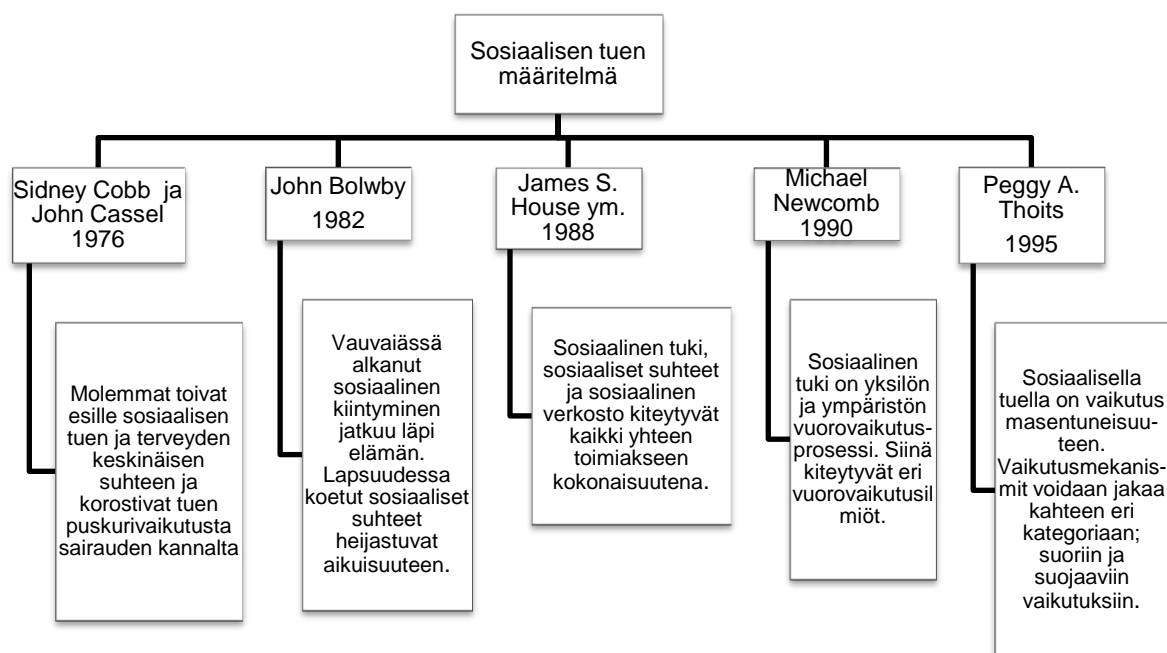
Michael Newcombin (1990) mukaan sosiaalinen tuki sen sijaan on yksilön ja ympäristön vuorovaikutusprosessi. Siinä kiteytyvät eri vuorovaikutusilmiöt. Newcombin ajatus sosiaalisesta tuesta on, että sen tulisi olla kohtalaisen vakaa jatkuvasti, se muuttuu yksilön ja hänen sosiaalisen ympäristön välisen vuorovaikutuksen mukaisesti. Lisäksi sen tulisi olla määrältään kohtuullisen yhdenmukainen elämän eri osa-alueilla. (Newcomb 1990, 67–70.)

Kiintymyssuhdeteorian kehittäjä ja 1900-luvun merkittävimpiin psykologeihin lukeutuva John Bowlby on omin sanoin kuvannut teoriaansa yrityksenä käsit-

teellistää ihmisen taipumusta muodostaa vahvoja tunnesiteitä muihin yksilöihin ja selittää niitä stressitekijöitä, jotka aiheutuvat tahattomista erokokemuksista ja menetyksistä. Vaikka kiintymyssuhdeteoria liitetään usein vauvaikäisiin, niin ihmisen tarve saada läheisyyttä, turvaa ja lohdutusta ei rajoitu vain tiettyyn ikäkauteen vaan jatkuu läpi elämän. Bowlbyn mukaan varhaisella vuorovaikutuksella ja sosiaalisilla suhteilla on vaikutus myöhäisiän sosiaaliseen ja emotionaaliseen kehitykseen. (Sinkkonen 2004, 50; Bowlby 1982, 282.)

Bowlbyn keskeinen käsite on social attachment, eli sosiaalinen kiinnittyminen. Se vaikuttaa ihmisen tapaan suhtautua erilaisiin asioihin ja tilanteisiin. Se määrittelee motivaatiota, kiinnostuksen kohteita, mielenterveyttä, arvoja ja elämässä selviytymistä. Sosiaalisen kiinnittymiseen johtavat mekanismit peritään osana muuta geneettistä perimää, jolloin vastasyntyneellä vauvalla on jo valmiudet kiinnittyä sosiaalisesti häntä ympäröivään maailmaan. (Bowlby 1982, 283.)

Miksi Bowlbyn teoria on otettu mukaan sosiaalista tukea käsittelevään kappaleeseen, johtuu siitä, että teorian avulla voidaan ymmärtää mistä sosiaalinen tuki ja sen tarve kumpuaa. Bowlby tuo sosiaalisen verkoston ja sosiaalisen tuen käsitteen rinnalle kehityspsykologisen näkökulman. Tämän teorian perusteella voidaan päätellä, että ihmisillä on synnynnäinen tarve hakeutua sosiaalisiin suhteisiin ja kiinnittyä sosiaaliseen verkostoon. Kaikki teoriat ovat yhdistetty seuraavan sivun kuvaan 10.

Kuva 10. Sosiaalisen tuen määritelmä mukaillen James S. House ym 1988; Peggy A. Thoits 1995; Michael Newcomb 1990; John Bolwby 1982; Sidney Cobb 1976 & John Cassel 1976.

5 KIRJALLISUUSKATSAUS

5.1 Tutkimussuunnitelma

Opinnäytetyö toteutetaan kirjallisuuskatsauksen avulla. Se on tieteellinen tutkimusmenetelmä, jonka tarkoituksena on tunnistaa ja kerätä olemassa olevaa tietoa, arvioida tiedon laatua sekä yhdistää tuloksia kattavasti rajatusta ilmiöstä, tarkastellen myös historiallista kehitystä. Sitä pidetään tehokkaana väli-teenä syventää tietoa asioista, joista on valmiiksi tutkittua tietoa sekä tuloksia. (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 38; Tuomi & Sarajärvi 2002, 105 – 115.) Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on kehittää jo olemassa olevaa teoriaa ja rakentaa uutta (Salminen 2011, 3 – 4).

Kirjallisuuskatsaus rakentuu vaiheittain. Alla luettelo ensimmäisestä vaiheesta viimeisimpään.

1. vaiheessa laaditaan suunnitelma, jonka tarkoituksena on ohjata prosessin etenemistä.
2. vaiheessa määritellään kysymykset, joihin kirjallisuuskatsauksella vastataan.
3. vaiheessa valitaan alkuperäistutkimukset, jotka otetaan kirjallisuuskatsaukseen.
4. ja viimeisessä vaiheessa on alkuperäistutkimusten analysointi ja tulosten esittäminen kattavasti ja tasapuolisesti. (Kääriäinen ym. 2006, 39 – 40.)

5.2 Tutkimuskysymykset

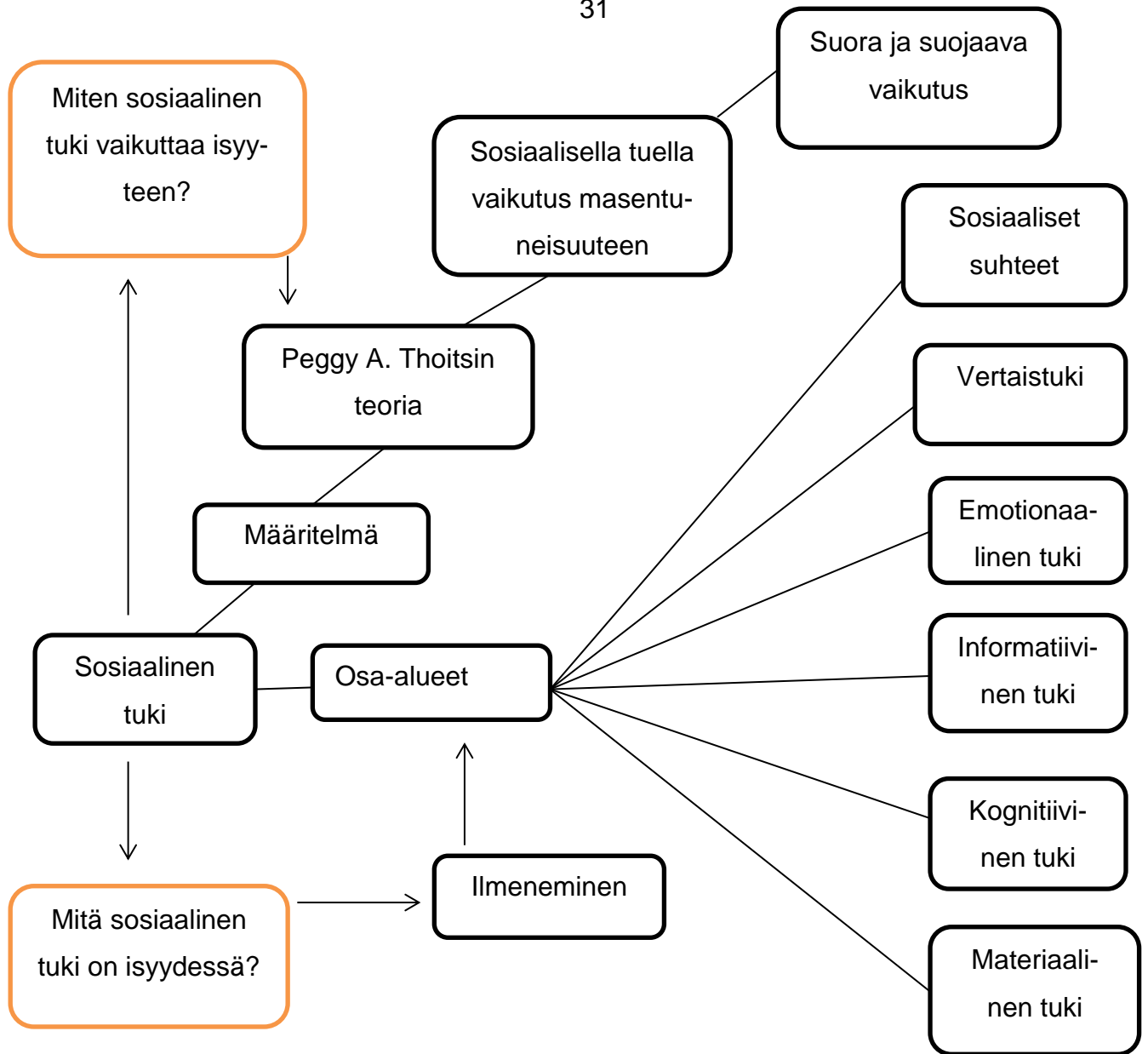
Tutkimuskysymysten avulla rajataan ja määritellään se, mihin kirjallisuuskatsauksella pyritään vastaamaan. Niin tutkimuskysymysten, kuin hakujenkin täytyy olla selkeitä ja tarkoin harkittuja. Kysymykset on asetettu selkeästi niin, että tutkimustehtävä mahdollistaa vastauksen antamisen. Lisäksi ne ovat hyvin kytköksissä aikaisemmin esitettyyn teoriaan ja tutkimustietoon. (Pudas-Tähkä & Axelin 2007, 46 – 50.) Tutkimuskysymysten on oltava selkeitä, eikä niitä tule muuttaa prosessin aikana (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 39 - 40).

Tutkimuskysymykset muotoutuivat malliinsa tekemämme ajatuskartan avulla. Saimme jo löytämiemme tutkimusten ja teoretiedon avulla paljon tietämystä

sosiaalisesta tuesta ja isyydestä. Halusimme keskittyä nimenomaan näihin aiheisiin, sillä koimme ne riittävän laajaksi, mutta kuitenkin selkeästi rajatuksi. Seuraavalla sivulla näkyvään ajatuskarttaan olemme ottaneet Peggy A. Thoitsin sosiaalisen tuen teorian, sillä monista eri sosiaalisen tuen teorioista huolimatta tarkastelemme vaikutusta isyyteen Thoitsin teorian pohjalta (kuva 11).

Tässä opinnäytetyössä on tarkoitus tutkia, miten sosiaalinen tuki vaikuttaa isyyteen. Opinnäytetyössä lähdemme etsimään vastausta kirjallisuuskatsauksen avulla tutkimuskysymyksiin;

1. Mitä sosiaalinen tuki on isyydessä?
2. Miten sosiaalinen tuki vaikuttaa isyyteen?

Kuva 11. Ajatuskartta sosiaalisen tuen käsitteestä

5.3 Aineiston haku

Aloitimme alkuperäistutkimusten koehaun eri tietokannoista. Käytössämme oli Nelli-portaali, Medic, Melinda, Google Scholar ja Arto. Aineiston hakuun ryhdyimme tutkimuskysymysten asetuttua oikeaan ja haluamaamme muotoon. Meillä oli käytössämme sekä sähköisiä että manuaalisia hakuja.

Nelli-portaali on tiedonhakuportaali jonka kautta saa käyttöönsä kirjaston tarjoamat tietokannat ja verkkoaineiston. Koulun ostaessa oikeudet maksulliseen tietokantaan voi opiskelija päästä kyseiseen tietokantaan kirjautumalla Nelli-portaalin kautta. (Kymenlaakson ammattikorkeakoulu 2016.) Käytimme Nelli-portaalia pystyäksemme käyttämään Medic viitetietokantaa.

Medic on terveystieteellinen viitetietokanta, joka on Meilahden kampuskirjaston Terkon tuottama palvelu. Mediciin tallennetaan terveystieteellisiä artikkeleita, kirjoja, väitöskirjoja ja opinnäytetöitä sekä tutkimuslaitosten ja virastojen raportteja. Palvelu on maksullinen. Oikeudet palvelun käyttöön voivat ostaa koulutus- ja tutkimuslaitokset, kirjastot, yksityishenkilönä tai 10 hengen ryhmänä. (Terkko 2016.)

Melinda sen sijaan on tietovaranto, jossa ovat Suomen kansallisbibliografia ja metatiedot yliopistokirjastojen, useimpien yhteiskirjastojen ja opetus- ja kulttuuriministeriön alaisten ammattikorkeakoulukirjastojen, Eduskunnan kirjaston, Varastokirjaston ja Tilastokirjaston tietokantoihin sisältyivistä aineistoista. Kaikkien suomalaisten kirjastojen yhteinen metatietovaranto muodostuu Melindasta ja sen hakukäyttö on kaikille avointa. (Melinda kansalliskirjasto 2016.)

Arto on kansalliskirjaston ylläpitämä viitetietokanta ja metatietovaranto kotimaisille aikakauslehdille ja monografia-artikkeleille. Aineiston haku on ilmaista eikä vaadi kirjautumista. (Kansalliskirjasto 2016). Alustavien tiedonhakujen perusteella Arto jätettiin pois, sillä koehauissa käyttämillämme hakusanoilla ei tullut yhtään tulosta.

Google Scholarista voi hakea merkittäviä akateemisen kirjallisuuden julkaisuja, mitkä ovat ilmaisia tai maksullisia. Lisäksi hausta voi löytyä muuta perinteisten julkaisuhakupalveluiden ulkopuolelle jäävää aineistoa. Sen avulla voi etsiä digitaalisia ja konkreettisia tieteellisiä artikkeleita, niin internetistä kuin

kirjastoistakin. Google Scholarin avulla voidaan myös ehkäistä julkaisuharhaa, etsimällä julkaisemattomia tutkimuksia. (Google Scholar 2016). Tutkimuskysymyksiin käytetyt hakusanat ovat kuvissa 12 ja 13.

Hakusanat			
sosiaalinen tuki	vanhemmuus	isä	vertaistuki

Kuva 12. Tutkimuskysymys 1. ”Mitä sosiaalinen tuki on isyydessä?” käytetyt hakusanat

Hakusanat			
sosiaalinen tuki	vanhemmuus	isä	masennus

Kuva 13. Tutkimuskysymys 2. ”Miten sosiaalinen tuki vaikuttaa?” käytetyt hakusanat

Hakuvalinnat tietokannoittain ovat seuraavanlaiset (taulukko 1):

Taulukko 1. Hakuvalinnat tietokannoittain

Melinda	Medic
tarkennettu haku	haku
hakusanoja yhdistävät AND ja OR	hakusanoja yhdistävät AND ja OR
aikarajaus 2006 – 2016	aikarajaus 2006 – 2016
kaikki kielet	kaikki kielet
kaikki aineisto	kaikki julkaisutyypit
kokonaiset sanat	kokonaiset sanat

Hakukoneet eivät yleensä etsi sanojen mahdollisia synonyymejä tai sanojen taivutuksia. Tämän takia esimerkiksi sanalla ”isä” ei löydy materiaalia johon on liitetty termi ”isät”. Hakusanan voi katkaista hakulaitteesta riippuen joko kysymysmerkillä (?) tai tähtimerkillä (*). Katkaistussa hakusanassa hakulaite etsii sanan katkaisusta riippuen eri variaatioita hakusanasta. Hakemalla sanalla vanhem* voi löytää sekä termit vanhemmuus, vanhemmat ja muita vanhem-alkuisia sanoja. Teimme myös haut vaihtamalla isä hakusanan isä* ja vanhemmuuden sanaksi vanhem*. (taulukko 2.)

Taulukko 2. Käytetyt hakusanat ja löydettyjen tutkimusten lukumäärä

Hakusanat	Löydettyjen tutkimusten lukumäärä	Hakusanat	Löydettyjen tutkimusten lukumäärä
Melinda		Medic	
”sosiaalinen tuki” AND isä OR vanhemmuus	51	”sosiaalinen tuki” AND isä OR vanhemmuus	38
vertaistuki AND isä OR vanhemmuus	93	vertaistuki AND isä OR vanhemmuus	2
masennus AND isä OR vanhemmuus	28	masennus AND isä OR vanhemmuus	6
”sosiaalinen tuki” AND isä* OR vanhem*	103	”sosiaalinen tuki” AND isä* OR vanhem*	83
vertaistuki AND isä* OR vanhemmuus*	157	vertaistuki AND isä* OR vanhemmuus*	4
masennus AND isä* OR vanhemmuus*	106	masennus AND isä* OR vanhem*	20

Tämän opinnäytetyönprosessin aikana tehdyt haut tuottivat yhteensä 218 (katkaistulla haulilla 473) hakutulosta, jotka käytiin läpi kahden tutkijan toimesta. Valitsimme näistä hakutuloksista yhteensä 13 tutkimusta jatkoanalyysiin. Abstraktien lukemista ohjasi tutkimuskysymyskohtaisesti 2–3 kriteeriä. Niiden tuli liittyä sosiaaliseen tukeen ja isyyteen tai vaihtoehtoisesti sosiaaliseen tu-

keen, isyyteen ja masennukseen. Julkaisujen tuli olla suomenkielisiä tai Suomeen liittyviä tutkimuksia, sillä opinnäytetyömme kohdistuu suomalaisten isien kokemaan sosiaaliseen tukeen. Ensimmäisen arvioinnin suoritimme itsenäisesti. Etenimme portaittain abstraktien vastaavuudesta kriteereihin. (Johansson, Axelin, Stolt & Ähtäri 2007, 51–52.)

Ensimmäisessä vaiheessa luimme alkuperäistutkimusten otsikot. Tämän avulla valitsimme sisäänottokriteerien mukaiset tutkimukset. Useimmissa tutkimuksissa ei kuitenkaan selvinnyt pelkän otsikon avulla sisältö, vaan luimme myös abstraktit. Niiden läpi käyminen on haastavaa ja tarkkuutta vaativaa, niinpä jaoimme tutkimusten lukemista eri päville ja tutustuimme niihin itsenäisesti. (Johansson ym. 2007, 52.)

Pyrimme löytämään manuaalisen haun avulla julkaisemattomia artikkeleita sekä tutkimuksia, minkä tarkoituksena on estää julkaisuharhaa. Merkittävät tutkimustulokset tutkimuksineen julkaistaan yleensä nopeammin ja helpommin, jotta ne olisivat heti saatavilla. Tämä voi aiheuttaa julkaisuharhan, sillä tiedeyhteisön ajatellaan julkaisevan herkemmin myönteisiä kuin kielteisiä tutkimustuloksia. (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 40 – 41.) Taulukossa 3 ovat selkeät sisäänotto ja poissulkukriteerit, mitkä ohjasivat aineiston läpikäyntiä.

Taulukko 3. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
tutkimusaineisto vuodelta 2006–2016	tutkimusaineisto vuotta 2006 vanhempi
suomenkielinen julkaisu tai Suomeen liittyvä julkaisu	julkaisu, mikä ei viittaa Suomen isiin
tutkimusaineisto, missä mainitaan sanat isä/isyys	tutkimusaineisto, jossa mainitaan vain vanhempi (ilman määritelmää isä/äiti)
tutkimusaineisto, jossa mainitaan sosiaalinen tuki tai sosiaalisen tuen osa-alue	tutkimusaineisto, mikä ei viittaa sosiaaliseen tukeen
Pro gradu – tutkielmat, väitöskirjat, YAMK - opinnäytetyöt, muut tutkimukset	AMK – opinnäytetyö
Maksuton julkaisu	Maksullinen julkaisu
Aineisto helposti saatavilla	Aineisto vaikeasti saatavilla
Abstrakti sähköisessä muodossa	Abstraktia ei löydy sähköisenä

Kävimme läpi suomalaisten yliopistojen internetsivujen julkaisurekisterejä hakusanoilla ”sosiaalinen tuki”, isä, masennus ja vertaistuki. Aikarajaus oli sama kuin aiemmissa hauissa, eli 2006–2016.

Tampereen yliopiston käyttämä Tampub -julkaisuarkistossa on mahdollista hakea tutkimuksia asiasanoilla sekä tiivistelmän sanahauilla. Tampub -julkaisuarkistosta hyväksytyt tutkimukset olivat jo löytyneet aiemmin tehdyillä hakukoneiden hauilla. Turun yliopisto käyttää kansalliskirjaston ylläpitämää Doria -julkaisuarkistoa, johon julkaistaan materiaalia myös esimerkiksi Sibelius akatemiasta ja ELY -keskuksesta. Doriasta on mahdollista hakea asiasanoilla, mutta Turun yliopistolla ei ole käytössä termiä sosiaalinen tuki, jolloin hakutapa käytettiin yleishakua ja haun rajauksena Turun yliopisto. Hyväksytyt tutkimukset oli löytynyt aikaisempien hakujen aikana.

Helsingin yliopisto julkaisee tutkimukset Helda -digitaaliseen arkistoon. Heldassa on mahdollista hakea tiivistelmän ja asiasanojen mukaan, mutta käyttämillämme hakusanayhdistelmillä ei löytynyt tutkimuksia. Haku oli suoritettu kokoteksti hauilla ja ilman isä sanan katkaisua, koska Heldassa ei ole mahdollista hakea katkaistuilla sanoilla. Itä-Suomen yliopiston käyttämä UEF Electronic Publications mahdollistaa hakea kuvailusanoilla. Eri hakusanayhdistelmillä ei löytynyt tutkimuksia, jolloin hakuna käytetty termiä ”sosiaalinen tuki” kuvailuhakuna. Manuaaliset haut, hakutulokset sekä hyväksytyt tutkimukset näkyvät taulukoissa 4 ja 5.

Taulukko 4. Yliopistojen julkaisuarkistoissa käytetyt hakusanat ja hakuasetukset

Manuaaliset haut	
Tampereen yliopisto	Asiasanat/tiivistelmä ”sosiaalinen tuki” JA isä*
Turun yliopisto	Hakusana (t) ”sosiaalinen tuki” isä*
Helsingin yliopisto	Kokoteksti ”sosiaalinen tuki” isä
Itä-suomen yliopisto	Kuvailusana ”sosiaalinen tuki”

Taulukko 5. Yliopistojen julkaisuarkistoista tulleet hakutulokset sekä hyväksytyt tutkimukset

Yliopistot	Hakutulokset	Hyväksytyt tutkimukset
Tampereen yliopisto	9	3
Turun yliopisto	33	1
Helsingin yliopisto	29	0
Itä-suomen yliopisto	2	0

Pyrimme luotettaviin tuloksiin tutkimuksessa siten, että tutkimuksia arvioitaessa kiinnitetään huomiota niiden sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin, eli luotettavuuteen. Sisäinen validiteetti kertoo tutkimuksen suunnittelun ja toteutuksen

huolellisuudesta. Sen puuttuessa voi aiheutua virheitä todellisten vaikutusten havaitsemisessa. Opinnäytetyömme luotettavuutta lisää kaksi tekijää. (Mäkelä, Varonen & Teperi 1996, 50.) Sisäinen validiteetti heikkenee, jos jokin järjestelmällinen virhe on päässyt vaikuttamaan tutkimukseen. Esimerkiksi puutteellinen satunnaistaminen tai tulosten epäluotettava mittaus saattavat johtaa vääriin tuloksiin. (Mäkelä ym. 1996, 50.) Lisää luotettavuutta opinnäytetyöhömme lisäävät uudet julkaisut, sillä käyttämämme tutkimukset ovat ajalta 2006–2016.

5.4 Tutkimusaineiston sisällönanalyysi

Alkuperäistutkimusten valitsemisen jälkeen alkoi aineiston analyysi. Sen tarkoituksena on vastata esitettyihin tutkimuskysymyksiin objektiivisesti, selkeästi sekä kattavasti. (Kääriäinen & Lahtinen 2006, 43 – 44.) Aineisto käsiteltiin sisällönanalyysin avulla, mikä toteutettiin deduktiivisesti eli teorialähtöisesti. Toinen tapa sisällönanalyysin tekemiseen on induktiivinen, eli aineistolähtöinen. (Ks. Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 155.)

Teorialähtöinen sisällönanalyysi tukeutuu tiettyyn teoriaan tai malliin. Tutkimuksessa tulee ilmetä tämä malli ja kuvailla se selkeästi. Deduktiivista sisällönanalyysiä ohjaa aikaisemman tiedon perusteella muodostettu viitekehys. Aineiston analyysi, hankinta sekä raportointi ovat siis kaikki teorialähtöisiä. Ennen kuin aloitetaan tutkimusten analysointi sisällönanalyysin avulla, on määriteltävä analyysiyksikkö. Se voi olla lause tai sana. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 99–101, 112.)

Tämän opinnäytetyön teoriapohjana käytettiin Peggy A. Thoitsin teoriaa sosiaalisen tuen vaikutusmekanismeista. Thoits (1995) jakoi sosiaalisen tuen ja masentuneisuuden välisen yhteyden kahteen kategoriaan; suoriin vaikutuksiin ja suojaaviin vaikutuksiin. Suora vaikutus tarkoittaa yksilöiden positiivisia tunteuksia heidän sosiaalisista suhteistaan ja sosiaalisen verkoston jäsenet tarjoavat positiivisia suoria vaikutuksia yksilön hyvinvointiin, huolimatta muista yksilön hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Jos mietitään masentuneisuutta ja sosiaalista tukea, tämän mallin avulla voidaan todeta, että suoralla vaikutuksella estetään masentuneisuuden ilmenemistä, jolloin kyseessä on ns. sairauden puskuriteoria. (Toivonen 2009, 15 – 16; Thoits 1995, 54.)

Suojaavan vaikutuksen mallilla tarkoitetaan ilmiötä, jossa negatiiviset asiat lieventyvät. Sosiaalisen tuen ja sosiaalisten verkostojen nähdään tässä mallissa vähentävän haitallisten rakenteellisten seikkojen psykososiaalisia seurauksia. Tämän mallin esimerkkinä voidaan sanoa, että sosiaalinen tuki suojaa tällöin stressiltä aiheutuvilta tekijöiltä, jotka voivat aiheuttaa masentuneisuutta. Sosiaalinen tuki voi vaikuttaa myös masentuneisuuteen, sillä tuki lisää yksilön itsearvostusta, omiin kykyihin uskomista ja hyväksytyksi tulemisen tunnetta. (Toivonen 2009, 16; Thoits 1995, 54.)

Tämän opinnäytetyön analyysirunko muodostettiin prosessin ensimmäisessä vaiheessa. Analyysirunko voi olla strukturoitu tai väljästi analyysia ohjaava. Strukturoitua analyysirunkoa käytetään esimerkiksi teorian testaamiseen eri konteksteissa, sen sijaan väljää analyysirunkoa voidaan toteuttaa induktiivisen sisällön analyysin kaltaisena. Aineisto pelkistetään ja luokitellaan analyysirungon avulla. Se toteutetaan etsimällä tekstistä tutkimuskysymyksiimme sopivia ilmaisuja, jotka ryhmitellään luokkiin analyysirungon avulla. Analyysirungon tarkoituksena on aloittaa tutkimusaineiston alkuperäisilmaisuista, jonka jälkeen siirrytään pelkistettyyn ilmaisuun, alaluokkaan ja yläluokkaan, jotka sijoittuvat pääluokan alle. Analyysi etenee siis laajasta tiedosta aina pienempään. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 113–115.)

Muodostimme ensin pääluokan seuraavista aiheista: sosiaalinen tuki isyydessä, sosiaalisen tuen vaikutus isyyteen. Tutkimusaineisto analysoitiin deduktiivisesti vastaten tutkimuskysymyksiin ja tulokset sijoitettiin pääluokkien alle.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tämän opinnäytetyön tulokset saatiin suorittamalla valituille tutkimusaineistolle (13 kpl) deduktiivinen sisällönanalyysi. Siinä analyysi nojautuu tiettyyn malliin tai teoriaan, mikä kuvaillaan tarkasti tutkimuksessa. Teorialähtöisessä analyysissä aikaisempi tieto ohjaa aineiston analyysia. Prosessiin kuuluu aineiston pelkistäminen, ryhmittäminen ja käsitteellistäminen. (Tuomi-Sarajärvi 2002, 99–101, 112.)

Analyysin tulokset sijoitettiin analyysirunkoon (liitteet 3 ja 4). Pääluokkina analyysirungossa olivat sosiaalisen tuen suora vaikutus isyyteen ja sosiaalisen

tuen suojaava vaikutus isyyteen. Rungossa tulevat esille alkuperäisilmaisut, pelkistetyt ilmaisut, alaluokat ja yläluokat, jotka sijoitettiin pääluokkien alle. Tämän luvun kappaleisiin on kirjoitettu lyhyet esimerkit analyysirungoista (taulukot 6 ja 8). Kokonaisuudessaan analyysirungot löytyvät liitteistä.

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää sosiaalisen tuen vaikutuksista isyyteen. Kirjallisuuskatsauksen avulla saatiin vastaus haettuihin kysymyksiin, jotka sopivat Peggy A. Thoitsin luomaan teoriaan sosiaalisen tuen suorista ja suojaavista vaikutuksista isyyteen.

6.1 Sosiaalisen tuen suora vaikutus isyyteen

Tutkimusaineistosta nousi yhdeksän yläluokkaa etsittäessä sosiaalisen tuen suoria vaikutuksia isyyteen: Emotionaalinen tuki, formaali tuki, informaali tuki, tiedollinen tuki, instrumentaali tuki, toiminnallinen tuki, sosiaaliset suhteet ja sosiaalinen tukiverkosto.

Taulukko 6. Esimerkki analyysirungosta

Alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
"Informaalin tukiverkoston muodostivat puoliso, omat ja puolison vanhemmat, omat ja puolison isovanhemmat, sisarukset, sukulaiset, ystävät, naapurit, työkaverit ja vertaisvanhemmat."	Informaalin tukiverkoston muodosti läheiset.	Läheisten tuki	Informaali tuki	Sosiaalisen tuen suora vaikutus isyyteen
"Isien ja heidän puolisojensa mukaan toimintaan osallistuminen on antanut isille uusia ystäviä, yhteistä mukavaa puuhaa lasten kanssa ja myös lapsille kasvun paikan."	Isät saivat uusia ystäviä ja mukavaa puuhaa lasten kanssa.	Ystävät	Sosiaaliset suhteet	Sosiaalisen tuen suora vaikutus isyyteen

”Isä kertoo saaneensa tukea etäisyyden ottamiseen ja päänsä kasaamiseen myös työnantajalta ja työyhteisöltään. Työyhteisöltä saamaansa tukea hän kuvaa työyhteisön arvojen kautta, joiksi hän nimeää niin työkaverista välittämisen kuin empaattisuuden. Toisin sanoen isä kokee saaneensa työyhteisöltään tunnetukea eron jälkeen”	Moni isä kokee saaneensa työyhteisöltä tunne tukea.	Emotionaalinen tuki	Emotionaalinen tuki	Sosiaalisen tuen suora vaikutus isyyteen
---	---	---------------------	---------------------	--

Emotionaalisella tuella tarkoitetaan tunneperäistä tukea. Tutkimusaineistosta nousi esiin neljä mainintaa, jotka viittasivat tunneperäiseen tukeen. Tunneperäistä tukea saatettiin saada läheisiltä tai työyhteisöltä.

Formaali tuki tarkoittaa viralliselta taholta tulevaa apua ja tukea. Formaali on esimerkiksi hoitohenkilökunnan, koulun, päiväkodin tai sosiaalihuollon antama tukea. Tutkimusaineistoista nousi esiin 14 viittausta formaaliin tukeen. Tutkimuksista nousi esille isien tarve saada tarvittava tietoa lapsen päiväkodista tai koulusta tasavertaisesti toiseen huoltajaan nähden. Myös tärkeiden ohjeiden saaminen päiväkodista koettiin tärkeäksi. Tutkimusaineiston mukaan erotilanteissa isät halusivat saada tietotukea ammatti-ihmisiltä lasta koskevista asioista. Formaaliin tuella haluttiin myös tasa-vertaista ja oikeudenmukaista suhtautumista.

Informaalinen tuki tarkoittaa sen sijaan läheisiltä ihmisiltä saatua tukea. Luokitelimme suorat maininnat puolison tai perheen tuesta informaalisesti tukeen emmekä emotionaaliseen tukeen, vaikka usein informaalinen tuki on laadultaan emotionaalista. Informaalisesta tuesta oli viitteitä 18. Informaalinen tuki saatiin esimerkiksi omilta vanhemmilta, puolisolta, työyhteisöltä ja muilta läheisiltä. Se voidaan kokea tavallisena läsnäolona arjessa.

Viitteitä informatiivisesta tuesta, eli tiedon jakoon perustuvasta tuesta löytyi vain yksi, ja se oli ilmoitettu sanallisesti informatiivisena tukena. Isät kuitenkin tutkimusaineiston mukaan kokivat informatiivista tukea tilanteissa, joissa isyyteen sai vahvistusta toisen jakaman tiedon pohjalta. Vaikka tiedollista tukea on kirjattu vähemmän kuin muita, niin niiden esiintyvyys on siitä huolimatta yhdenvertaista muihin osa-alueisiin nähden. Sosiaalisen tuen osa-alueet kiteytyvät usein yhteen luoden kokonaisuuden.

Toiminnallisesta tuesta löytyi viisi. Tuen muoto nähdään toiminnan kautta syntyvänä tukena. Tutkimusaineiston pohjalta voidaan todeta, että isät viihtyivät toiminnallisen tuen piirissä.

Sosiaalisista suhteista löytyi yhdeksän ja sosiaalisesta tukiverkostosta löytyi tutkimusaineiston perusteella kahdeksan viitettä. Sosiaalisilla suhteilla ja tukiverkostolla on suuri merkitys suoran vaikutuksen mallissa, sillä erityisesti niitä pidetään pelastavana tekijänä. Tutkimustulosten mukaan suurimmat maininnat olivat formaalista tuesta, informaalista tuesta ja sosiaalisista suhteista. Yläkäsitteitä yhdistäessä formaalinen sekä informaalinen tuki sijoittuisivat sosiaalisiin suhteisiin. Taulukossa 7 on nähtävissä analyysirungon yläluokat sekä viittausten lukumäärät.

Taulukko 7. Sosiaalisen tuen suorat vaikutukset

Emotionaalinen tuki	4
Formaali tuki	14
Informaali tuki	18
Tiedollinen tuki	1
Toiminnallinen tuki	5
Sosiaaliset suhteet	11
Sosiaalinen tukiverkosto	8
Vertaistuki	5
Yhteistyö	9

Esiin tulleet sosiaalisen tuen muodot ovat kaikki suoran vaikutuksen muotoja. Suora vaikutus tarkoittaa yksilöiden positiivisia tuntemuksia heidän sosiaalisista suhteistaan ja sosiaalisen verkoston jäsenet tarjoavat positiivisia suoraa vaikutuksia yksilön hyvinvointiin, huolimatta muista yksilön hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä. Jos mietitään masentuneisuutta ja sosiaalista tukea, tämän

mallin avulla voidaan todeta, että suoralla vaikutuksella on yhteys masentuneisuuden ehkäisyyn.

6.2 Sosiaalisen tuen suojaava vaikutus isyyteen

Tutkimusaineistosta nousi esiin seitsemän yläluokkaa etsittäessä viitteitä sosiaalisen tuen suojaavista vaikutuksista isyyteen: merkityksellisyys, hyvinvointi arjessa, itseluottamus, ihmissuhteet, kommunikointi, yhteisöllisyys ja myönteiset kokemukset.

Taulukko 8. Esimerkki analyysirungosta

Alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
"Isät kertovat kaivanneensa yhteenkuuluvuutta ja yhdessäoloa muiden perheellisten kanssa."	Isät kaipasivat yhteenkuuluvuutta ja perheellisten kanssa yhdessäoloa.	Yhteenkuuluvuuden tunne Perheellisten yhdessäolo	Merkityksellisyys	Sosiaalisen tuen suojaava vaikutus isyyteen
"Ulkopuolisen avun hakeminen parisuhteen ja perhe-elämän ongelmiin koettiin vaikeaksi."	Ulkopuolisen avun hakeminen koettiin vaikeaksi.	Ulkopuolinen apu	Yhteisöllisyys	Sosiaalisen tuen suojaava vaikutus isyyteen
"Kuitenkin jokainen äiti ja isä, joita haastattelin, toivat esille, että viimeistään vauvan syntymän myötä vanhempien jaksaminen sekä fyysinen että psyykinen ovat koetuksella."	Vauvan syntymän myötä isän fyysinen ja psyykinen jaksaminen on koetuksella	Psyykinen ja fyysinen hyvinvointi	Hyvinvointi arjessa	Sosiaalisen tuen suojaava vaikutus isyyteen

”Isät kokivat tärkeänä myös kerran, jolloin isät olivat omana ryhmänään mies-puolisen ohjaajan kanssa ja saivat puhua keskenään.”	Isät kokivat tärkeänä puhua vain miesten kesken.	Keskustelu miesten kesken	Kommunikointi	Sosiaalisen tuen suojaava vaikutus isyyteen
---	--	---------------------------	---------------	---

Suojaavalla vaikutuksella tarkoitetaan Peggy A. Thoitsin teorian mukaan ilmiötä, jossa negatiiviset asiat lieventyvät. Sosiaalisen tuen ja sosiaalisten verkostojen nähdään tässä mallissa vähentävän haitallisten rakenteellisten seikkojen psykososiaalisia seurauksia. Tämän mallin esimerkkinä voidaan sanoa, että sosiaalinen tuki suojaa tällöin stressiltä aiheutuville tekijöiltä, jotka voivat aiheuttaa masentuneisuutta.

Tutkimusaineistosta löytyi viitteitä seuraavanlaisesti; merkityksellisyydestä seitsemän, hyvinvoinnista arjessa yhdeksän, itseluottamuksesta yhdeksän, ihmissuhteista neljä, kommunikoinnista viisi, myönteisistä kokemuksista kahdeksan, yhteistyöstä kahdeksan, omien kykyjen tunnistamisesta neljä ja ulkopuolisesta tuesta kuusi. (Taulukko 9.)

Taulukko 9. Sosiaalisen tuen suojaavat vaikutukset

Merkityksellisyys	7
Hyvinvointi arjessa	9
Itseluottamus	9
Ihmissuhteet	4
Kommunikointi	4
Yhteisöllisyys	3
Myönteiset kokemukset	8
Omien kykyjen tunnistaminen	4
Isyyden vahvistuminen	8
Perhe	3
Ulkopuolinen tuki	6

Vertaistukiryhmissä isät huomasivat tuen saannin jälkeen haluavansa antaa myös itse tukea muille samassa tilanteessa oleville isille. Tämän pohjalta voidaan todeta, että luottamus omiin tietoihin mahdollistaa muiden auttamisen. Samalla koettiin mielekkääksi ja tärkeäksi jakaa kokemuksia ja olla tekemisissä muiden vertaisten kanssa. Isien huomioiminen hoito- ja kasvatus ohjausta antaessa suojasivat syyttä ja auttoivat isiä vahvistamaan isyyystuntemuksia. Sosiaalisella tuella autettiin isiä jaksamaan perhe-elämän muutosten tuomat haasteet.

Sosiaalisen tuen suojaavan mallin avulla voidaan todeta, että nämä esiin tulleen viittaukset edesauttavat sosiaalista tukea, sillä mallissa on tärkeää positiivinen asioiden tulkitseminen ja kohtaaminen. Sosiaalinen tuki ei välttämättä ole riittävää suojaamaan suoranaisesti sairautta aiheuttavilta tekijöiltä, mutta positiiviset suojaavat mekanismit luovat puskuriefektin sairautta vastaan.

7 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön pohjalta voidaan huomata isyyden kehityskaari 1960-luvulta tähän päivään. Moni asia on muuttunut ja ennen kaikkea isyyden rooli ja huomioon ottaminen on kehittynyt. Käsittelemämme isyysmallit kuvastavat osaksi sitä, miten jokainen isä on lokeroitavissa, mutta nyky-yhteiskunnassa korostuu kuitenkin yksilöllisyys ja persoonallisuus.

Terveystuella ihmisen kohtaaminen yksilönä on avainsana. Vanhemmuuteen kohdistuu aina odotuksia ja mielikuvia. Nämä mielikuvat eivät saisi vaikuttaa ihmisen kohtamiseen esimerkiksi neuvolavastaanotolla. Etenkin Suomessa miessukupuolta pidetään usein vahvana ja jurona. Vanhoista mielikuvista ja eri sukupuolien käyttäytymistavoista tulisi luopua ja kohdata jokainen yksilönä tämän tarpeiden mukaisesti.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda terveydenhuoltohenkilökunnalle tietoa isyyden sosiaalisen tuen merkityksestä. Tutkimustulosten pohjalta voidaan sanoa sillä olevan suuri ja jopa isiä pelastava merkitys. Neuvolassa, koulussa ja työyhteisössä tulisi kiinnittää huomiota myös isien jaksamiseen. Useat isät kamppailevat yksinäisyyden ja yksinhuoltajuuden kanssa. Nyky-yhteiskunnassa nähdään yksinhuoltajaäiti valitettavan tavallisena ilmiönä, mutta yksinhuoltajaisä sankarina. Tässä sankariasetelmassa usein unohtuu,

että molemmat sukupuolet ovat yksinhuoltajuudessa samojen ongelmien parissa.

Emilia Kangas ja Anna-Maija Lämsä (2016) tohtoritutkimuksessaan totesivat, että muutosten jarruna on kaavoihin kangistuneet asenteet sukupuolirooleista. Näistä rooleista tulisi päästä eroon myös terveydenhuollossa. Muutos voidaan tehdä jo yksilötasolla terveydenhuollon työntekijän osalta. Isien kohtaaminen yksilöinä on tärkeää. Käytännön esteet ovat usein pienempi hidaste muutoksille kuin asenteet. Terveydenhuollossa tarvitaan siis asenteiden muutosta, jotta yksinäisistä isistä ei tule väliinputoajia.

7.1 Tulosten tarkastelu

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia sosiaalista tukea isyydessä ja sosiaalisen tuen vaikutusta isyyteen. Tarkoituksena oli tuoda esille tulokset suorasta vaikutuksesta sekä suojaavan mallin vaikutuksesta, eli puskuriteoriasta.

Sosiaalisen tuen suoran ja suojaavan tuen vaikutusten käsitteet ovat samankaltaisia ja suojaavan tuen käsitteet olisivat yhdistettävissä eri sosiaalisen tuen muotoihin. Halusimme kuitenkin jakaa selkeästi toiseen analyysirunkoon tutkimusaineiston suorat sosiaalisen tuen osa-alueiden viittaukset ja toiseen analyysirunkoon viittaukset, jotka kuuluvat sosiaalisen tuen osa-alueisiin, mutta eivät esiinny sillä nimellä aineistossa.

Peggy A. Thoitsin teorian ytimessä on sairauden ehkäisy sosiaalisen tuen avulla, joten kaikki analyysirungon viittaukset liittyvät sosiaaliseen tukeen. Analyysirungossa esiintyvillä yläluokituksilla on siis sekä suora että suojaava vaikutus.

Suoran vaikutuksen mallin avulla tarkastellaan muiden positiivisten kokemusten vaikutusta koetun sosiaalisen tuen lisäksi, erityisesti sosiaaliset suhteet ja sosiaalinen verkosto koetaan pelastavana tekijänä sairaudelta. Suojaavan, ja myös puskuriteoriaksi kutsutun, mallin avulla sosiaalinen tuki estää tai lieventää stressitekijän yksilölle aiheuttamaa stressikokemusta. Toinen ajatus mallista on, että se voi vaikuttaa vähentämällä tai poistamalla yksilön kokemaa stressiä, jolloin sairastuminen vältetään. Muut ihmiset voivat esimerkiksi auttaa yksilöä ajattelemaan ja tulkitsemaan positiivisemmin ja rakentavammin.

Vaikka suoran vaikutuksen malli muiden tutkimustulosten pohjalta selittää sosiaalisen tuen ja terveyden välistä yhteyttä, niin aiemmat tutkimukset aiheesta eivät aina ole olleet yksimielisiä. Valitettavasti kumpikaan näistä teorioista ei pysty aina selittämään sosiaalisen tuen ja terveyden välistä yhteyttä, vaikka teoriaa tukevia tutkimuksia on paljon. (Kaplan ym. 1993.)

Oommenin (2009) ja Pietilä-Hellan (2006) molempien tutkimuksissa tuli ilmi, etteivät isät ole varmoja mistä he voisivat saada tietoa ja neuvoja isyyteen ja käytännön järjestelyihin kuten isyyslomaan järjestelyyn tai perhe-elämän yhteensovittamiseen. Tutkimuksissa näkyi kuitenkin, että heiltä löytyy mielenkiintoa isyyteen ja halua kehittyä isänä. Samalla kun isät haluavat kehittyä isänä, Oommenin (2009) tutkimuksessa isät kertovat, että heitä ei huomioida samassa määrin kuin äitiä lapsen hoitajana. Tähän ratkaisuna olisi äidin ja isän tasa-vertainen kohtaaminen terveydenhuollossa ja isyysvalmennus.

Mäkelän (2013) tutkimuksessa puhutaan sosiaalisen verkon tärkeydestä erityisesti ensiperheiden kannalta. Sosiaalisella verkolla on iso vaikutus niin isien fyysiseen, psyykkiseen kuin myös henkiseen jaksamiseen ja hyvinvointiin. Sosiaalisella verkostolla estetään yksinäisyyttä ja näin suojataan isyyttä ja isän jaksamista. Neuvolavastaanotolla olisi hyvä selvittää isien sosiaalista verkostoa tai sen parantamiskeinoja.

Jalkasen (2007) tutkimuksen mukaan IPD–iskäniltojen sanottiin olevan merkittävä osa isien tukiverkostoa. Verkostoituminen antoi voimia isänä ja vanhempana toimimiseen. Puputti-Rantsin (2009) tutkimuksessa mainittiin isien tarvitsevan vertaistukea käydäkseen läpi isyyden ahdistavia asioita ja lapsen saannin tuottamiin muutoksiin perhe-elämässä. Myös Lähteenmäen (2012) tutkimuksessa sanotaan, että isyys kokemusten jakaminen oli tärkeää erityisesti muiden isien kanssa. Romakkaniemen (2012) tutkimuksen mukaan informaalinen tuki koettiin tärkeäksi. Isät kokivat tärkeäksi tavata samalla diagnoosilla olevien lasten vanhempia ja jakaa kokemuksia heidän kanssaan. Myös tässä opinnäytetyössä nousi esille niin informaalisen tuen kuin vertaistuenkin tärkeys. Lisäksi löysimme Thoitsin teorian mukaiset käsitteet tutkimusaineistosta ja yhdistimme teorian ainoastaan isiin. Terveystuella tämä merkitsisi vertaistukiryhmien perustamista tai niihin parempaa ohjaamista.

7.2 Luotettavuuden ja eettisyyden arviointi

Kirjallisuuskatsauksessa luotettavuus on merkittävä asia. Siinä pyritään siihen, että tutkimus on toistettavissa ja virheetön. Kaksi tekijää parantaa tutkimuksen luotettavuutta, kuten tässä opinnäytetyössä. Huolellinen suunnittelu, selkeät tutkimusaineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit ja tarkka kirjallisuushaku vähentävät virheiden määrää ja parantavat katsauksen luotettavuutta. (Pudas-Tähkä ym. 2007, 46.)

Tämän opinnäytetyön eri vaiheita on arvioitu kriittisesti, jolloin voidaan arvioida kuinka luotettavaa saatu tieto on todellisuudessa. Olemme myös eritelleet työskentelyprosessimme, jotta tarvittaessa tutkimuksen voi toistaa. (Pudas-Tähkä ym. 2007, 53–54.) Myös sisäinen johdonmukaisuus ja tutkimuksen eettinen kestävyys ovat hyviä tutkimuksen vaatimuksia. Sisäinen johdonmukaisuus tulee esille mm. argumentaatiossa ja millaisia lähteitä tutkija käyttää. Eettinen kestävyys tarkoittaa sen sijaan tutkimuksen laatutasoa sekä luotettavuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 127.)

Tämä opinnäytetyö on tuotettu rehellisesti kuvailemalla käytetyt menetelmät, tutkimusaineistot, haut, selkeät sisäänotto- ja poissulkukriteerit sekä tutkimusaineiston valinnat. Tutkimusaineiston analyysi ja tulokset ovat yhdenmukaiset tutkimusaineiston kanssa. Kirjallisuuskatsauksen lähdeviitteet ovat kuvattu selkeästi.

7.3 Johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet

Opinnäytetyön pohjalta voidaan ymmärtää sosiaalista tukea isyydessä ja sosiaalisen tuen mahdollisia vaikutuksia. Analyysirungoissa esiintyvät käsitteet viittaavat siihen, millaista tukea isyydessä esiintyy. Lisäksi suojaavan mallin käsitteet ilmaisevat sosiaalisen tuen yksittäisiä vaikutuksia. Ilman näitä tuen muotoja ja vahvistavia tekijöitä, voimme Thoitsin teorian pohjalta todeta, että isyydessä on mahdollisuus sairastua masennukseen. Sosiaalisen tuen suoran vaikutuksen mallissa heikot sosiaaliset suhteet altistavat masentuneisuudelle ja sosiaalisen tuen suojaavan vaikutuksen mallissa sosiaalinen tuki lievittää sairastumistekijöitä.

Tämän opinnäytetyön perusteella voidaan nähdä sosiaalisen tuen auttavan isyyttä suoraan ja suojaavasti. Sosiaalisen tuen monimuotoisuus voi auttaa isiä juuri heille sopivalla tavalla. Osassa tutkimuksista tuli ilmi, ettei isiä välttämättä nähdä tasavertaisina vanhempina äidin kanssa. Ammattihenkilökunnalta voisi selvittää, esiintyykö heillä samanlaisia näkemyksiä toiminnastaan. Myös isiltä voisi selvittää lisää heidän kokemuksiaan siitä, kuinka heitä huomioidaan lapsen hoidon ja kasvatuksen ohjauksissa. Jatkotutkimusaiheeksi sopisi myös isien kokemus saamansa sosiaalisen tuen osa-alueen laadusta, sillä tässä opinnäytetyössä käsitellään sosiaalista tukea isyydessä kokonaisuudessaan.

LÄHTEET

- Aalto, I. 2012. Isyyden aika. Historia, sukupuoli ja valta 1990-luvun isyyskeskusteluissa. Jyväskylän yliopisto: Nykykulttuurin tutkimuskeskus.
- Berkman, L. & Syme, S. 1979 Social networks, host resistance, and mortality: A nine-year follow-up study of Alameda county residents. *Am J Epid* 109: 186–204.
- Bowlby, J. 1982 Attachment and loss volume I attachment. Second Edition. *American Journal of Orthopsychiatry*, Vol 52(4), Oct 1982, 664–678.
- Forss, A. & Säkkinen, S. 2015. Lapsen elatus ja huolto 2014. Tilastoraportti 11/2015. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Julkari-verkkosivut. Saatavissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/126139/Tr11_15.pdf?sequence=4 [viitattu 18.3.2016].
- Google Scholar. 2016. About. Saatavissa: <https://scholar.google.co.uk/intl/en/scholar/about.html> [viitattu 21.4.2016].
- Eerola, P. 2008. Isyys liikkeessä – tutkimus nuorista miehistä, isyydestä ja muutoksesta. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Heydemann, I. (toim.) (1980) Suomen lapsen pitkä marssi. Mannerheimin lastensuojeluliiton vaiheita ja Arvo Ylpön muistelemaa. Helsinki: WSOY.
- Huuskonen, P. 2015. Vertaistuki. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Päivitetty 24.7.2015. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/itsenaisen-elaman-tuki/vertaistuki> [viitattu 29.2.2016].
- Huttunen, J. 2001. Isänä olemisen uudet suunnat. Hoiva-isiä, etä-isiä ja ero-isiä. Jyväskylä kustannus.
- Huttunen, J. & Sevón, E. 2004. Isäksi naisten kertomuksissa ja vähän miestenkin. Teoksessa *Isäkirja. Mies, vanhemmuus ja sukupuoli*. Aalto, I. & Kolehmainen, J. (toim.). Tampere: Vastapaino
- House, J. S., Landis, K. R & Umberson, D. 1988. Structures and Processes of Social Support. *Annual Review of Sociology*, 293 – 318.
- House, J. S., Landis, K. R. & Umberson, D. 1988. Social relationships and health. *Science. New Series*, vol 241 No. 4865.
- Häggman-Laitila, A. & Pietilä, A.-M. 2007. Lapsiperheiden terveyttä edistävä tuki ja sen lähtökohdat: Katsaus kehittämiskohteisiin ja jatkotutkimusaiheisiin. *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti*: 44, 47–62.
- Isyyslaki 13.1.2015/11.
- Juhela, T. 2006. Isovanhempien antama tuki ja lapsiperheen arjessa selviytyminen. Pro gradu -tutkielma Tampereen yliopisto.

Johansson K., Axelin A., Stolt M., & Ähtäri R.-L. 2007. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. University of Turku Department of Nursing Science Research reports A:51/2007.

Jämsä, A.-L. 2011. Mieli maassa – masentuneen nuoren kohtaaminen ja tukeminen. PS-kustannus.

Kangas E., & Lämsä A-M. 2016 Johtajaisät noukkivat perhe-elämästä parhaat palat – kotityöt jäävät usein puolisolle. Väitöskirja. Jyväskylän yliopisto

Kannas, L., Eskola K., Välimaa P. & Mustajoki P. 2010. Virtaa. Terveyden perusteet. Atena kustannus Oy.

Kansalliskirjasto. 2016. Arto. Saatavissa: <https://www.kansalliskirjasto.fi/fi/palvelut/metatietovarantopalvelut/arto> [viitattu 21.4.2016].

Kansaneläkelaitos. 2016. Elatustuki. Päivitetty 17.12.2015, Saatavissa: <http://www.kela.fi/elatustuki> [viitattu 18.3.2016].

Kaplan, G., Salonen J., Cohen, R., Brand, R., Syme, S. & Puska, J. 1988. Social connections and mortality from all causes and from cardiovascular disease: Prospective evidence from Eastern Finland. *Am J Epidemiol* 128: 370–380, 1988.

Kekäle, J. 2007. Postmoderni isyys ja uskonnollisuus tarinallinen näkökulma. Väitöskirja. Joensuun yliopisto.

Kokkonen, S., 2004. Työtön isä mallitarinoiden vankilassa? Teoksessa *Isäkirja. Mies, vanhemmuus ja sukupuoli*. Ilana, A. & Kolehmainen, J. (toim.). Tampere: Vastapaino.

Korhonen, M. 1999. Isyyden muutos, keski-ikäisten miesten lapsuuskokemukset ja oma vanhemmuus. Joensuun yliopisto.

Kröger, T. 2009. Yksinhuoltajuus ja isyys: Outo yhdistelmä? Teoksessa *Yksinhuoltajuus Suomessa*, Forssén, K., Haataja, A. & Hakovirta, M. (toim.), 170-185. Helsinki: Väestöliitto.

Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. 2016. Etäkirjasto. Muokattu 28.1.2016. Saatavissa: <http://www.kyamk.fi/Kyamk/Organisaatio/Palveluyksik%C3%B6t/Kirjasto-%20ja%20oppimisteknologiapalvelut/Aineistot%20ja%20tiedonhankinta/Elektroninen%20kirjasto> [viitattu 21.4.2016].

Kääriäinen, M. & Lahtinen, M. 2006. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus tutkimustiedon jäsentäjänä. *Hoitotiede* 18 (1), 37–45.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.4.1983/361.

Lammi-Taskula, J. 2004. Sukupuolijärjestelmä, vanhempainvapaat ja isät. Teoksessa *Isäkirja. Mies, vanhemmuus ja sukupuoli*. Ilana, A. & Kolehmainen, J. (toim.). Vastapaino Tampere.

Lähteenmäki, M. 2012. Vauvaperheiden isien näkemyksiä sosiaalisesta tuesta. Turku: Lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisu 4/2012.

Mead, S., Hilton, D. & Curtis, L. 2001. Peer Support. A theoretical perspective, *Psychiatric rehabilitation Journal* 25.

Meilahden kampuskirjasto Terkko. 2016. Medic. Saatavissa: <https://www.terkko.helsinki.fi/medic-tietokanta> [viitattu 21.4.2016].

Melinda kansalliskirjasto. 2016. Opastus. Päivitetty 26.2.2016. Saatavissa: http://melinda.kansalliskirjasto.fi/F/?func=find-b-0&con_lng=fin&local_base=fin01_opac [viitattu 21.4.2016].

Mäkelä, H. 2013 Ensiperheiden kokemukset sosiaalisesta tuesta. Sosiaalityön pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

Mykkänen, J. & Aalto, I. 2010. Isyyden ihanteet, arki ja kokemukset. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Newcomb, M. 1990. Social Support by Many Other Names: Towards a Unified Conceptualization. *Journal of Social and Personal Relationships* nro 7.

Nyqvist, L. 2004. Kun mies hakee apua. Miesten kriisikeskuksen arviointi. Väiliraportti. Turun yliopisto. Sosiaalipolitiikan laitos. Ensi- ja turvakotien liiton raportti 2/2004.

Oommen, H. 2009 Vanhempien saama tuki sosiaaliselta verkostolta odotusaikana sekä henkilökunnalta lapsivuode-osastolta.

Orth-Gomer, K. & Johnson, J. 1987. Social network interaction and mortality. A six year follow-up study of a random sample of the Swedish population. *J Chron Dis* 40: 949–957.

Paajanen, P. 2005. Eri teitä vanhemmuuteen. Kaksikymppisenä ja kolmekymppisenä lapsen saaneiden näkemyksiä perheellistymisestä ja vanhemmuudesta. *Perhebarometri 2005*. Helsinki. Väestöliitto, Väestöntutkimuslaitos.

Paajanen, P. 2006. Päivisin leiväntuoja, iltaisin hoivaisä. Alle 3-vuotiaiden esikoislasten isien näkemyksiä ja kokemuksia isyydestä. *Perhebarometri 2006*. Helsinki. Väestöntutkimuslaitos.

Parikka, T. 2014. Eron jälkeinen isyys ja vanhemmuuden tukeminen isien kertomuksissa. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Pietilä-Hella, R. 2006. Tuntemattomista vertaistuttaviksi: Esikoisäitien ja isien perhevalmennusprosessi Espoon uudentyyppisessä perhevalmennuskokeilussa. Väitöstutkielma Helsingin yliopisto.

Pudas-Tähkä, S.-M. & Axelin, A. 2007. Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen aiheen rajausta, hakutermit ja abstraktien arviointi. Teoksessa *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen*. Johansson, K., Axelin, A., Stolt, M. & Ääri, R.-L. (toim.). *Digipaino* - Turun yliopisto, 46 - 57.

Puputti-Rantsi, A. 2009. Isien tuen- ja tiedontarpeet isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä – perhevalmennus isyyteen kasvun tukena. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopisto.

Romakkaniemi, A. 2012. Kehitysvammaisen lapsen isänä oleminen. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

Salmela, J. 2006. Koetun sosiaalisen tuen, pätevyyden, itsearvostuksen ja liikunnan yhteyksiä nuoruusiän kasvuvuosina. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja. Opetusjulkaisuja 62.

Sarason, I. G. & Sarason, B. R. 1985. Social support: Theory, research and applications. NATO ASI series. Series D: Behavioural and Social Sciences 24, 1 – 88.

Schuster, M., Hammit, E. & Moore, D. 2002. A Theoretical Model to Measure the Appraisal and Coping Response to Hassles in Outdoor Recreation Settings. *Leisure Science*, 25: 277-299, 2003.

Sevón, E. & Huttunen, J. 2002. Odottavan äidin vastuu. Teoksessa Perhe ja vanhemmuus. Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.). Suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Keuruu: PS-kustannus.

Sinkkonen, J. (2004) Kiintymyssuhdeteoria – tutkimuslöydöksistä käytännön sovelluksiin. *Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim* 2004;120(15):1866–73. Katsaus.

Sinkkonen, J. 2005. Lasten reaktiot vanhempien eroon. Teoksessa Lapsi ja ero. Kertomuksia lapsesta ja avioerosta. Lipponen P. & Wesaniemi P. (toim.). Helsinki: Kirjapaja Oy, 125 – 137.

Schoenbach, V., Kaplan, B., Fredman, L. & Kleinbaum, D. 1986. Social ties and mortality in Evans county, Georgia. *Am J Epid* 123: 577–591.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016. Isyyslakiuudistus – tiedote 22.5.2016. Saatavissa: http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/isyyslaki-uudistuu-vuonna-2016-isyyden-voi-tunnustaa-jo-aitiysneuvolassa [viitattu 13.3.2016].

Suomen virallinen tilasto (SVT). 2014a. Työvoimatutkimus [verkkojulkaisu] Perheet Ja Työ 2013, Liitetaulukko 1. Työllisyysasteet nuorimman lapsen iän mukaan vuosina 2009 - 2013, 20 – 59 -vuotiaat, Helsinki, Tilastokeskus, Saatavissa: http://www.stat.fi/til/tyti/2013/14/tyti_2013_14_2014-10-07_tau_001_fi.html [viitattu 28.3.2016].

Suomen virallinen tilasto (SVT). 2014b. Työvoimatutkimus [verkkojulkaisu]. Työllisyys Ja Työttömyys 2013, Liitetaulukko 6. Työllisyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2004 – 2013, Helsinki: Tilastokeskus, Saatavissa: http://www.stat.fi/til/tyti/2013/13/tyti_2013_13_2014-04-01_tau_006_fi.html [viitattu 28.3.2016].

Suomen virallinen tilasto (SVT). 2014c. Perheet [verkkajulkaisu], Liitetäulukko 1. Perheet tyypeittäin 1950–2014, Helsinki, Tilastokeskus Saatavissa: http://www.stat.fi/til/perh/2014/perh_2014_2015-05-28_tau_001_fi.html [viitattu 21.3.2016].

Suomen virallinen tilasto (SVT). 2016. Työolotutkimus [verkkajulkaisu], Helsinki, Tilastokeskus, Saatavissa: <http://tilastokeskus.fi/til/tyoolot/index.html> [viitattu 25.3.2016].

Sutela, H. & Lehto, A.-M. 2014 Työolojen muutokset 1977–2013 Tilastokeskus, Helsinki.

Sutela, H. 2015 Pitkät työajat hankaloittavat perheen ja työn yhteensovittamista, Tieto & Trendit 4/2015.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2014a. Isäkuukauden käyttäjät koulutettujen äitien koulutettuja puolisoita. Päivitetty 2.9.2014. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/perhevapaatutkimus/tuloksia/isakuukauden-kayttajat-koulutettujen-aitien-koulutettuja-puolisoita> [viitattu 29.2.2016].

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2014b. Valtaosa parivuotiaiden isistä ei aio jäädä kotihoidon tueksi. Päivitetty 3.11.2014. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/perhevapaatutkimus/tuloksia/valtaosa-parivuotiaiden-isista-ei-aio-jaada-kotihoidon-tuelle> [viitattu 29.2.2016].

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2016. Perhevapaajärjestelmä ja korvaukset. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/tutkimus-ja-asiantuntijatyo/hankkeet-ja-ohjelmat/perhevapaatutkimus/perhevapaajarjestelma-ja-korvaukset> [viitattu 26.2.2016].

Thoits, P. A. 1985. Social Support and Psychological Well-Being: Theoretical possibilities. Princeton University. Teoksessa Social support: Theory, research and applications. Sarason, I. G. & Sarason, B. R. NATO ASI Series. Series D: Behavioural and Social Sciences 24, 51-72.

Toivonen, E. 2009. Sosiaalinen tuki: vertaileva tutkimus suomalaisten ja yhdysvaltalaisien nuorten saamasta sosiaalisen tuen määrästä ja merkityksestä. Pro gradu -tutkielma Tampereen yliopisto.

Tuomi, M. 2008. Parisuhde päättyy – isyys jatkuu, Miesten kokemukset suhteista lasten äiteihin sekä isyydestä eron jälkeen. Licensiaatintutkimus. Turun yliopisto.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki:Tammi.

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki:Tammi.

Vahtera, J. & Uutela, A. 1994. Sosiaaliset verkostot ja sosiaalinen tuki terveysresursseina Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 1994;110(11):1054. Saatavissa: http://www.duodecimlehti.fi/web/guest/uusinnumero;jsessionid=1CAA861C42413EB476B8E6A4F3F2468E?p_p_id=Article_WAR_DL6_Articleportlet&

[_Article_WAR_DL6_Articleportlet_viewType=viewArticle&_Article_WAR_DL6_Articleportlet_tunnus=duo40219](#) [viitattu 22.3.2016].

Vesterin, H. 2007. Voimavaroja vanhemmuuteen ja parisuhteeseen - Lapsiperheiden vanhempien kokemuksia tukiryhmätoiminnasta. Pro gradu-tutkielma. Tampereen yliopisto.

Welin, L., Tibblin, G., & Svärdsudd, K. 1985. Prospective study of social influences on mortality. *Lancet* 1: 915–918.

Welin, L., Larsson, B. & Svärdsudd, K. 1992. Social network and activities in relation to mortality from cardiovascular diseases, cancer and other causes: a 12 year follow-up of the Study of men born in 1913 and 1923. *J Epid Comm Health* 46: 127–132.

Ziegler, M.S. 2005. *Theory-Directed Nursing Practice*. Second Edition. Springer Publishing Company.

Liite 1. Tutkimusaineiston analyysikehys

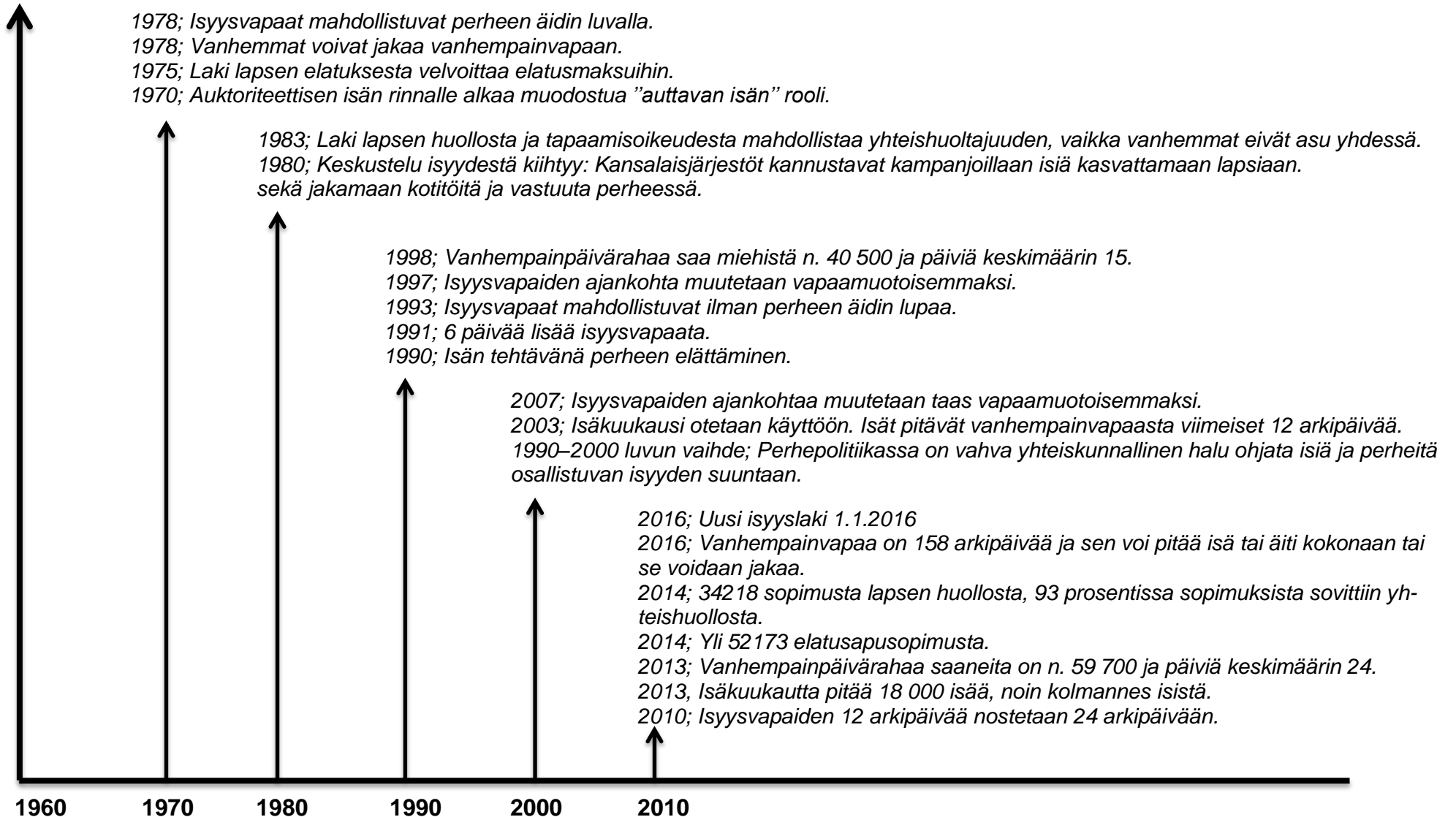
Tutkimuksen tekijä, vuosi ja nimi	Tarkoitus ja tutkimusmenetelmä	Keskeiset tulokset
<p>Inkilä I. & Paavilainen E. 2013</p> <p>Etäisien kokemuksia moniammatillisesta yhteistyöstä huoltoriidassa</p> <p>Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2013: 50 150–162</p>	<p>Kahdeksan etä-isää kuvasivat kokemuk- siaan moniammatillisesta yhteistyöstä huoltoriidassa. Haastattelut ovat analysoitu induktiivisesti etenevällä sisällön analyysillä.</p>	<p>Haastatellut etä-isät olisivat halunneet osallistua lastensa arkielämään, päi- vähoitoon ja neuvolakäynneille.</p> <p>Sopimuksia ei saatu tehtyä perhe- neuvolassa tai sosiaalipalveluissa tai äiti ei saapunut paikalle estäen pää- töksen teon.</p>
<p>Jalkanen A. 2007</p> <p>”MUKAVIA HETKIÄ ÄIJÄ- SEURASSA LASTEN EHDOILLA”</p> <p>Osallistuminen isä-lapsi- toimintaan ja sen merkitys isille ja perheille</p> <p>Pro gradu-tutkielma Jyväskylän yliopisto</p>	<p>Tutkimustehtävänä oli selvittää, mitä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Keski- Suomen piirin Perhetalo-hankkeen Isä-Pappa- Dad-toiminta on antanut mukana oleville isille ja perheille, kuinka se on tukenut ja mahdol- lisesti kehittänyt toimintaan osallistuneiden isien isyyttä sekä miten isät kokevat isyy- destä käytävän keskustelun.</p> <p>Tutkimusmenetelminä oli kysely ja tee- mahaastattelu. Tutkimuksen kohderyh- män muodostivat Isä-Pappa-Dad-iskäniloissa käyvät isät. Kyselyyn vastasi 13 isää, joista lisäksi 6 haastateltiin. Kysely tehtiin myös hei- dän puolisoilleen. Heistä 9 vastasi.</p>	<p>Tutkimustuloksissa tuli esille, että isät pitivät tärkeänä kokemusten jaon muiden isien kanssa.</p> <p>Vertaistuen saaminen koettiin isien keskuudessa tärkeäksi.</p>
<p>Juhela T. 2006</p> <p>Isovanhempien antama tuki ja lapsiperheen arjessa selviy- tyminen</p> <p>Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata lapsiperheiden arjessa selviytymistä ja isovanhempien sosiaalista tukea van- hempien näkökulmasta.</p>	<p>Lapsiperheet kokivat arjessa selviy- tymisensä hyvänä. Isovanhemmilta saatu sosiaalinen tuki oli enemmän emotionaalista tukea.</p> <p>Päätöksentekotukea ja konkreettista tukea lapsiperheet kokivat saavansa melko hyvin kaikilta isovanhemmilta.</p> <p>Äidin puolen isovanhemmat antoivat enemmän sosiaalista tukea kuin isän puolen isovanhemmat.</p>
<p>Kinnunen T. 2006</p> <p>Vertaistuki erityislapsen van- hempien voimavarana</p> <p>Jyväskylän yliopisto Pro gradu – tutkielma</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten erityislapsen vanhemmat ovat saa- neet tukea vanhemmuuteensa vertaistu- kitoiminnan eri toimintamuotojen kautta.</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan myös niitä merkityksiä, joita vanhemmat ovat ver- taistukitoiminnalle antaneet.</p>	<p>Tutkimustuloksien mukaan vanhem- mat kokivat vertaistuen antaneen mahdollisuuden ymmärtäjän ja vertai- sen löytämiseen.</p> <p>Vertaisryhmät antoivat tilan syyllisyy- den, riittämättömyyden, hyväksynnän ja anteeksiannon tunteiden käsittele- miseen, mutta tarjosivat myös petty- myksiä.</p> <p>Vanhempien kokemana heidän van- hemmuutensa vahvistui yhteisen jakamisen ja mentoroinnin kautta.</p> <p>Toiminnan kautta rakentui vahvaa</p>

		luottamusta, uusia sosiaalisia suhteita, mutta myös erilaisia merkityksiä saanutta ystävyyttä.
Lähteenmäki M. 2012 Vauvaperheiden isien näkemyksiä sosiaalisesta tuesta Turun Lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisuja 4/2012	Osa Hyvän kasvun avaimet hanketta, joka on laaja, monitieteinen seurantatutkimus lasten ja heidän perheidensä hyvinvoinnista. Tutkimuksessa kysyttiin mm. vauvaperheiden isiltä mielenkiintoista heidän saamista sosiaalisesta tuesta.	Kyselyyn vastanneet isät kokevat tärkeäksi sen, että pystyvät jakamaan kokemuksiaan vanhemmuudesta toisten isien kanssa. Kyselyyn vastanneista isistä yli puolet koki neuvoloiden järjestämän vertais-tuen tärkeäksi. Noin puolet koki tärkeäksi muiden kuin neuvoloiden järjestämää vertais-tukea. Melkein puolet vastanneista isistä koki vertaistoiminnan olevan helposti saatavilla.
Mäkelä H. 2013 Ensiperheiden kokemukset sosiaalisesta tuesta Ensiperheiden vanhempien kokemukset Muotialan asuin- ja toimintakeskus ry:n Ensiperheiden tukityö-projektista Sosiaalityön pro gradu - tutkielma Tampereen yliopisto	Empiirisen tutkimuksen tutkimusote on fenomenologis-hermeneuttinen. Seitsemän perheen haastattelut olen toteuttanut teemahaastatteluna ja aineiston analysoinnin tein teemoittelun avulla. Kaikki haastatellut perheet hakeutuivat tukityön tuen piiriin neuvolan kautta. Osa perheistä hakeutui tuen piiriin jo raskausaikana ja osa taas noin kuukausi synnytyksen jälkeen.	Muutamilla perheillä tukisuhteet oli muodostunut enemmän äidin tukemiseen ja toisilla taas perhetyöntekijät tapasivat ja tukivat vanhempia yhdessä. Kuusi perhettä kertoi tukityön vastanneen hyvin heidän sosiaalisen tuen tarpeisiin ja yksi perhe kertoi, ettei niinkään kokenut perhetyön tuovan perheeseen lisätukea, koska sitä ei katsottu perheessä tarvittavan.
Oommen H. 2009 Vanhempien saama tuki sosiaaliselta verkostolta odotusaikana sekä henkilökunnalta lapsivuodeosastolta Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto	Tutkimuksen tarkoituksena oli tunnistaa tuen antajat sosiaaliselta verkostolta odotusaikana, arvioida vanhempien saamaa sosiaalisen tuen määrää lapsivuodeosastolla, kerätä tietoa siitä, millaista tukea he olisivat toivoneet enemmän sekä selvittää taustatekijöiden yhteyttä saatuun sosiaaliseen tukeen. Tutkimusaineisto kerättiin osana ja toteutettiin kyselylomakkeilla. Tutkimus toteutettiin Tampereen yliopiston hoitotieteen laitoksen kehittämän FAFHES-mittarin avulla. (Family functioning, health & social support). Aineisto kerättiin osana Urbanivanhemmuus-hanketta.	Tulokset osoittivat vanhempien saavan eniten sosiaalista tukea puolisoiltaan odotusaikana. Henkilökunnalta saatu sosiaalinen tuki oli kohtalaista tai vähäistä. Äidit saivat kaikkia tuenmuotoja isä enemmän.
Parikka T. 2014 Eron jälkeinen isyys ja vanhemmuuden tukeminen isien kertomuksissa Pro gradu-tutkielma Jyväskylän yliopisto	Tutkimuksessa selvitetään, millaisena eron jälkeinen isyys ja vanhemmuuden tukeminen näyttäytyvät isien kertomuksissa. Tutkimus on luonteeltaan narratiivinen, mikä näkyy niin aineiston keruutavassa kuin aineiston analyysissä. Aineisto koostuu kymmenelle eronneelle isälle tehdystä kerronnallisesta teemahaastattelusta, joista on narratiivisen analyysin avulla muodostettu kronologisesti eteneviä tarinoita. Kaikkiaan tarinoita tuli yksitoista, sillä yhdellä isällä oli kerrotta-vanaan kaksi tarinaa.	Isät kokivat saaneensa tai tarvitseensa kaikkia sosiaalisen tuen muotoja niin informaaleilta kuin formaaleilta tahoilta. Poikkeuksena tähän oli arviointituki, jota kaivattiin vain viranomaisilta. Lisäksi siinä, millaista tukea keneltäkin odotettiin, oli hieman eroja.

	Vanhemmuuden tukemista tutkimuksessa tarkasteltiin sisällönalyysin kautta.	
Pietilä-Hella R. 2006 Tuntemattomista vertaistuttaviksi : Esikoisäitien ja -isien perhevalmennusprosessi Espoon uudentyypisessä perhevalmennuskokeilussa Väitöstutkimus Helsingin yliopisto	Tutkimustehtävänä oli selvittää, muodostuuko perhevalmennuksessa vanhempien kesken vertaisuutta, vertaistoimintaa ja vertaistukea. Tutkimuksessa haastateltiin 8 äitiä ja 6 isää kahdesti, vuoden välein. Haastatellut vanhemmat osoittautuivat korkeasti koulutetuiksi.	Toisilleen tuntemattomista vanhemmista tuli perhevalmennusprosessin aikana vertaistuttavia. He kuvasivat toisia vanhempia merkittäviksi itselleen. Isät, jotka olivat kodin ulkopuolella töissä, tapasivat toisiaan ainoastaan perhevalmennustapaamisissa. Myös isät kertoivat saaneensa tukea esikoisisänä olemiseen toisilta isiltä.
Puputti-Rantsi A. 2009 Isien tuen- ja tiedontarpeet isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä – perhevalmennus isyyteen kasvun tukena Pro gradu-tutkielma Turun yliopisto	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata isien tuen- ja tiedontarpeita isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä internetin keskustelupalstoilta. Lisäksi tarkoituksena on kuvata perhevalmennuksessa käsiteltäviä teemoja ja kuvata yhteneväisyyksiä keskusteluissa ilmenevien isien tuen- ja tiedontarpeiden ja perhevalmennusteemojen välillä.	Keskusteluissa isien tuen- ja tiedontarpeeksi muodostuivat isyyden muodostuminen, vastuullinen vanhemmuus ja perheen muodostuminen. Vertaistuki ei tullut esille keskusteluissa, mutta voidaan olettaa, että internetin keskustelupalstalle hakeutumisen takana olisi isien vertaistuen tarve.
Romakkaniemi A. 2012 Kehitysvammaisen lapsen isänä oleminen Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto	Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata kehitysvammaisen lapsen isänä olemista ja sitä, millaista sosiaalista tukea isät saavat.	Tulosten mukaan kehitysvammaisen lapsen isänä oleminen oli vahvistumista ja kuormittumista. Isät saivat ja toivoivat lisää sosiaalista tukea ja kaikkia sen muotoja.
Salonen A. 2010 Parenting satisfaction and parenting self-efficacy during the postpartum period: evaluation of an internet-based intervention Väitöstutkimus Tampereen yliopisto	Tutkimuksessa arvioitiin vauvaperheiden äitien ja isien tyytyväisyyttä vanhemmuuteen ja vauvanhoitovalmiuksia ja niiden muutosta 6-8 viikkoa lapsen syntymän jälkeen. Tutkimus oli osa laajempaa Urbaani vanhemmuus -hanketta, jossa kehitettiin vauvaperheiden vanhemmille suunnattu verkkopalvelu.	Äidit olivat isiä tyytyväisempiä vanhemmuuteen ja vauvanhoitovalmiuksiinsa. Vanhemmat arvioivat vauvanhoitoon liittyvät emotionaaliset valmiudet heikommiksi kuin tiedolliset ja käyttäytymiseen liittyvät valmiudet. Lasten määrä oli yhteydessä hoitovalmiuksiin ja äitien tyytyväisyyteen, mutta sillä ei ollut vaikutusta isien (www.vauvankaa.fi). Tutkimuksessa myös arvioitiin kehitettyä verkkopalvelua vauva-perheiden äitien ja isien näkö-kulmasta. tyytyväisyyteen. Synnytys-vuodeosaston hoitajien ohjeet olivat yhteydessä sekä vanhempien tyytyväisyyteen että vauvanhoitovalmiuksiin. Vanhemmat, varsinkin isät, voivat hyötyä aikaisempaa perhekeskeisemmästä hoidosta ja hoitajien vankeimmista ohjeista. Pelokkaasti, huolestuneesti tai epävarmana suhtautuvat vanhemmat

		<p>tulisi tunnistaa ajoissa, jotta heille voidaan tarjota tehokkaampaa tukea jo ennen lapsen syntymää. Kehitetyllä verkkopalvelulla ei ollut vaikutusta vanhemmuuden kokemuksiin 6-8 viikkoa lapsen syntymän jälkeen.</p> <p>Verkkosivut olivat enemmän äitien käytössä. Isille suunnattujen palveluiden kehittämiseen pitäisi kiinnittää lisää huomiota.</p>
<p>Vesterlin H. 2007</p> <p>Voimavaroja vanhemmuuteen ja parisuhteeseen - Lapsiperheiden vanhempien kokemuksia tukiryhmätoiminnasta</p> <p>Pro gradu-tutkielma</p> <p>Tampereen yliopisto</p>	<p>Tarkoituksena kuvata, millaista tukea lapsiperheet tarvitsevat elämänvaiheessa, jossa lapset ovat alle kouluikäisiä.</p> <p>Tutkimusmenetelmänä oli laadullinen tutkimus, jossa tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla viiden perheryhmään osallistuneen perheen molempia vanhempia (n. 10) kuukausi ryhmän päättymisen jälkeen.</p>	<p>Perheiden vanhempien kokemat tuen tarpeet ja voimavarat liittyivät perheen sisäiseen vuorovaikutukseen ja parisuhteeseen, toisaalta myös perheiden verkostoon ja kontakteihin kodin ulkopuolella.</p> <p>Vanhemmat kokivat ahdistuksen helpottaneen keskustellessa asiantuntijan kanssa tukiryhmässä.</p> <p>Ryhmätoiminta lisäsi perheiden omia voimavaroja ja lisäsi vanhempien selviytymiskykyä.</p>

Liite 2. Isyyden muutos 1960-luvulta nykypäivään -aikajana

1960; Isyys nousee julkisen pohdinnan kohteeksi Suomessa

Liite 3. Pääluokka: Sosiaalinen tuki isyydessä suoran vaikutuksen mallissa

Nimi	Alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka
<p>Inkilä I. & Paavilainen E. 2013</p> <p>Etäisien kokemuksia moniammatillisesta yhteistyöstä huoltoriidassa</p> <p>Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2013: 50 150–162</p>	<p>“Jotkut äidit estivät etäisiä osallistumasta äitiys- ja lastenneuvola-käynneille. Tästä seurasi, että etä-isillä ei ollut tietoa lastensa ikäkauteen kuuluvasta käytöksestä, kasvun ja kehityksen etenemisestä.”</p> <p>“Etä-isien hyvään yhteistyökokemukseen vaikutti työntekijöiden positiivinen asenne sekä sanallisen tuen ja neuvojen saaminen ja kummankin vanhemman näkökulman ymmärtäminen. Kuitenkin jotkut etä-isät kokivat äitien olevan etulyöntiasemassa, etenkin silloin kun työntekijällä oli stereotyyppinen asenne isän roolista etä- vanhempana, joka ei osaa tehdä kotitöitä tai hoitaa lasten asioita.”</p> <p>“Vastaavasti etä-isien yhteistyötä edisti ja ennakkoluuloja poisti neuvojen ja tuen saaminen sosiaalipalvelusta sekä kokemus vanhempien tasapuolisesta kohtelusta. Neljä etäisää halusi vaihtaa äitiä myötäilevän naistyöntekijän miestyöntekijään, koska miestyöntekijän puolueettomuuteen luotettiin enemmän. Kaiken kaikkiaan etä-isien kokemukset miestyöntekijöistä olivat positiivisia”</p>	<p>Etä-isiä estettiin osallistumasta lastenneuvola-käynneille.</p> <p>Perheneuvolan työntekijän tasapuolinen ja positiivinen asenne vaikutti hyvään yhteistyökokemukseen. Äidit etulyöntiasemassa silloin kun työntekijä on stereotyyppisesti asenteellinen.</p> <p>Yhteistyö on sosiaalipalveluiden kanssa parempaa tasapuolisen kohtelun takia. Sosiaalipalveluissa mies työntekijät koettiin tasapuolisemmiksi.</p>	<p>Yhteistyö neuvolan kanssa.</p> <p>Yhteistyö perheneuvolan kanssa Ammattihenkilökunnan tasapuolisuus Ammattihenkilökunnan asenteellisuus</p> <p>Ammattihenkilökunnan sukupuoli Ammattihenkilökunnan tasapuolisuus Ammattihenkilökunnan puolueellisuus</p>

<p>Jalkanen A. 2007</p> <p>”MUKAVIA HETKIÄ ÄIJÄSEURASSA LASTEN EHDOKSILLA”</p> <p>Osallistuminen isälapsi-toimintaan ja sen merkitys isille ja perheille</p> <p>Pro gradu-tutkielma Jyväskylän yliopisto</p>	<p>”Isät kuljettivat lapsia päivähoidon harvemmin kuin äidit ja jäivät siten ulkopuoliseksi päivähoidon jokapäiväisestä arkielämästä. Niin ikään oli yleistä, että tieto päivähoidossa järjestettävistä yhteisistä perhetapahtumista ei kulkenut isälle.”</p> <p>” Isät pitivät tärkeänä kokemusten jaon muiden isien kanssa.”</p> <p>”Isien ja heidän puolisoitensa mukaan toimintaan osallistuminen on antanut isille uusia ystäviä, yhteistä mukavaa puuhaa lasten kanssa ja myös lapsille kasvun paikan.”</p> <p>”Toisten isien koettiin saavan toiminnasta pitkälti samoja asioita kuin itsekin on saatu: ystäviä, sosiaalista kanssakäyntiä ja mukavaa yhdessäoloa lasten kanssa.”</p> <p>”Vaikka kukaan ei kokenut varsinaisesti tarvitsevansa tukea, tuotiin vertaistuki esille viidessä haastattelussa. Isille on tärkeää päästä spontaanisti keskustelemaan eri asioista. Monesti isänloissa jutustellaan niitä näitä ja siinä sivussa puhutaan myös koti-asioista ja jaetaan kokemuksia.”</p> <p>”Yhteisen ajan saaminen lasten kanssa sekä toisiin isiin tutustuminen olivat isille yhtä tärkeitä syitä mukaan lähtemiselle.”</p>	<p>Etä-isät halusivat saada tietoa päivähoidon tapahtumista.</p> <p>Kokemusten jako muiden isien kanssa koettiin tärkeäksi.</p> <p>Isät saivat uusia ystäviä ja mukavaa puuhaa lasten kanssa.</p> <p>Isät saivat ystäviä, sosiaalista kanssakäyntiä, mukavaa yhdessäoloa lasten kanssa.</p> <p>Isät kokivat keskustelun tärkeäksi muiden isien kanssa.</p> <p>Toisiin isiin tutustuminen oli isille yksi tärkeä syy lähteä mukaan.</p>	<p>yhteistyö päivähoidon kanssa</p> <p>Kokemusten jako isien kanssa</p> <p>Ystävät</p> <p>Ystävät Sosiaalinen kanssakäynti</p> <p>Keskustelu isien kanssa</p> <p>Ystävyyys</p>
--	---	--	--

<p>Juhela T. 2006</p> <p>Isovanhempien antama tuki ja lapsiperheen arjessa selviytyminen</p> <p>Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto</p> <p>Lähteenmäki, M. 2012</p> <p>Vauvaperheiden isien näkemyksiä sosiaalisesta tuesta</p> <p>Turun Lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisuja 4/2012</p>	<p>”Viidessä haastattelussa kuudesta esille nousi se, että puolisolle haluttiin antaa omaa aikaa. Tämä oli varsinkin alussa syy, miksi isät lähtivät toimintaan. Kaikki kuitenkin totesivat, että matkan varrella rinnalle ja ohikin, on mennyt muita syitä. Niitä ovat muun muassa lasten tutustuminen toisiin lapsiin ja aikuisiin, isien saamat uudet ystävät ja hyvä ilmapiiri, jossa isät ja lapset viihtyvät.”</p> <p>”Äidin puoleisilta isovanhemmilta saatiin hieman enemmän konkreettista tukea kuin isän puoleisilta isovanhemmilta”</p> <p>”Parhaiten vanhemmat kokivat vanhemmuuden ja perheen sisäisen vuorovaikutuksen toimivuuden, avun saannin sosiaaliselta tukiverkostolta sekä positiiviset tulevaisuudenkäsitkset auttavan arjessa selviytymiseen”</p> <p>”Isien nykyisillä ystävillä on tärkeä rooli isyyttä koskevissa näkemysten ja kokemusten vaihdossa”</p> <p>”Vauvaperheikäisten isien vastauksissa omien vanhempien merkitys nousi esille ensisijaisena tuen lähteenä monissa arjen askareissa”</p>	<p>Lopulta isät olivat mukana toiminnassa uusien ystäviensä, hyvän ilmapiirin ja lastensa vuoksi.</p> <p>Isän puoleisilta isovanhemmilta saatiin vähemmän konkreettista tukea.</p> <p>Parisuhde, perheen sisäinen vuorovaikutus, sosiaalinen tukiverkosto ja positiiviset tulevaisuudenkäsitkset auttavat arjessa selviytymiseen.</p> <p>Ystävät tärkeitä kokemusten vaihdossa</p> <p>Isät saavat vanhemmiltaan eniten apua lapsi perheen arkeen liittyvissä asioissa</p>	<p>Ystävät</p> <p>Konkreettinen tuki</p> <p>Sosiaaliset suhteet Perhe Emotionaalinen tuki Sosiaalinen tukiverkosto</p> <p>Ystävät Kokemusten jakaminen Sosiaaliset suhteet</p> <p>Vanhempien tuki</p>
---	---	---	---

<p>Mäkelä H. 2013</p> <p>Ensiperheiden kokemukset sosiaalisesta tuesta</p> <p>Ensiperheiden vanhempien kokemukset Muotialan asuin- ja toimintakeskus ry:n Ensiperheiden tukityö-projektista</p> <p>Sosiaalityön pro gradu -tutkielma</p> <p>Tampereen yliopisto</p>	<p>”Isät olivat sitä mieltä, että ellei lähipiirissä ole sellaisia miehiä, olisi hyvä löytää esimerkiksi jokin miesryhmä jossa isyydestä voisi puhua ja siten kasvaa isyyteen helpommin.”</p> <p>”Esikoistaan odottavat isät taas sen sijaan odottivat enemmän tietotukea kuin toista tai useampaa odottavat.”</p> <p>”Neljästä isästä, joita pääsin haastattelemaan, kaksi toi ilmi, että heidän oma kumppani eli lapsen äiti, tuki heitä heidän isyydessään ja vauvaan liittyvissä kysymyksissä.”</p> <p>”Yhdelle isistä kuitenkin perhetyöntekijät olivat olleet lähin häntä tukeva ihminen ja yksi isä kertoi hänen oman äitinsä sekä kavereiden olleen lähimmät häntä tukevat ihmiset.”</p> <p>”Vain yksi isistä spontaanisti toi ilmi, että oli keskustellut isyydestä ja lastenhoidollisista asioista myös oman perheen ulkopuolisten ihmisten kanssa esimerkiksi ystävien tai kavereiden kanssa.”</p> <p>”Sosiaalinen verkko ja tuki vaikuttavat erityisen paljon vanhemmuuden laatuun sekä äitinä että isänä jaksamiseen.”</p>	<p>Isien mielestä olisi hyvä löytää miesryhmä, jos lähipiirissä ei ole samassa elämäntilanteessa olevia miehiä.</p> <p>Esikoisisät odottivat enemmän informatiivista tukea.</p> <p>Puolison tuki isyydessä.</p> <p>Perhetyöntekijä tuki isyydessä.</p> <p>Ystävät ja kaverit tukivat isyydessä.</p> <p>Sosiaalinen verkko ja tuki vaikuttaa isyyden laatuun.</p>	<p>Miesryhmä Sosiaaliset suhteet</p> <p>Informatiivinen tuki</p> <p>Puolison tuki</p> <p>Perhetyöntekijän tuki</p> <p>Ystävät</p> <p>Sosiaalinen verkko Sosiaalinen tuki</p>
---	---	--	--

<p>Oommen H. 2009</p> <p>Vanhempien saama tuki sosiaaliselta verkostolta odotusaikana sekä henkilökunnalta lapsivuodeosastolta</p> <p>Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto</p>	<p>” Sosiaalinen verkko ja tuki vaikuttavat suoraan vanhemmuuteen neuvon, palautteen sekä roolimallien kautta. Näillä on myös epäsuora vaikutus vanhempiin lisäämällä heidän henkistä hyvinvointiaan.”</p> <p>”Toimiva sosiaalinen tukiverkko parantaa myös vanhempien mahdollisuuksia vastata vanhemmuuden haasteisiin. Sosiaalinen tuki parantaa myös isän valmentautumista vanhemmuuteen.”</p> <p>”Moni isä toi myös tutkimuksessa esille, että tärkeä tuki olivat toiset samassa elämäntilanteessa olevat miehet, kaverit ja ystävät.”</p> <p>”Isät kokivat saaneensa myös eniten tukea puolisoitaan (ka 5.26). Toiseksi eniten isät saivat tukea omilta äideiltään (ka 3.93) ja vähiten samanlaisessa elämäntilanteessa olevilta internetin keskustelupalstalla (ka 1.30). Hoitoalan ammattilaisilta isät kokivat saaneensa seitsemänneksi eniten tukea (ka 3.23)”</p>	<p>Sosiaalinen verkko ja tuki vaikuttavat neuvon, palautteen ja roolimallien kautta.</p> <p>Sosiaalinen tukiverkko parantaa mahdollisuuksia vastata vanhemmuuden haasteisiin. Sosiaalinen tuki parantaa isän valmentautumista isyyteen.</p> <p>Tärkeä tuki oli samassa elämäntilanteessa olevat miehet, kaverit ja ystävät</p> <p>Puolisolta saa eniten tukea odotusaikana. Isän vanhemmilta ja hoitohenkilökunnalta saadaan myös melko hyvin tukea. Internetistä isät eivät saaneet tukea samassa tilanteessa olevilta.</p> <p>Ympäristön tukea määrittä ennallaan pysyminen.</p>	<p>Sosiaalinen verkko Sosiaalinen tuki</p> <p>Sosiaalinen tukiverkko</p> <p>Sosiaalinen tuki Toiset miehet Kaverit Ystävät</p> <p>Puolison tuki Vanhempien tuki Ammattihenkilökunnan tuki Vertaistuki</p> <p>Ympäristön tuki</p>
<p>Parikka T. 2014</p> <p>Eron jälkeinen isyys ja vanhemmuuden tukeminen isien kertomuksissa</p> <p>Pro gradu -tutkielma Jyväskylän yliopisto</p>	<p>”Ympäristön tukea näyttää määrittävän läheisten ihmissuhteiden ja erilaisten yhteisöjen pysyminen ennallaan tai samankaltaisina erosta huolimatta sekä ajan viettäminen yhdessä.”</p>	<p>Ympäristön tukea määrittä ennallaan pysyminen.</p>	<p>Ympäristön tuki</p>

	<p>”Isä kertoo saaneensa tukea etäisyyden ottamiseen ja päänsä kasaamiseen myös työnantajalta ja työyhteisöltään. Työyhteisöltä saamaansa tukea hän kuvaa työyhteisön arvojen kautta, joiksi hän nimeää niin työkaverista välittämisen kuin empaattisuuden. Toisin sanoen isä kokee saaneensa työyhteisöltään tunnetukea eron jälkeen”</p>	<p>Isä kokee saaneensa työyhteisöltä tunne tukea</p>	<p>Työyhteisön tuki Emotionaalinen tuki Työkaverit</p>
	<p>”Kavereille tai ammattihenkilöille puhumisen lisäksi monissa tarinoissa todettiin, että pelkkä asioista puhuminen ei aina riitä, vaan isät kertoivat kaipaavansa syvällisempää tunnetukea.”</p>	<p>Isät kaipasivat syvempää tunnetukea.</p>	<p>Emotionaalinen tuki Kaverit Ammattiauttajat</p>
	<p>”Pienempien lasten hoitotuki ja vanhempien lasten valvontatuki näyttäytyvät tarinoissa pääasiassa isovanhemmilta ja muilta lapsen sukulaisilta saatavana tukena, jolloin isät pystyvät helpommin suunnittelemaan menojaan.”</p>	<p>Isovanhemmilta saatiin pienempien lasten hoitotukea ja vanhempien lasten valvontatukea</p>	<p>Hoitotuki Valvontatuki</p>
	<p>” Eron aikana isät kertovat puolestaan kaivanneensa tukea erilaisista palveluista siihen, millä tavalla he hoitavat eron lastensa kannalta oikein.”</p>	<p>Isät kertovat kaivanneensa tukea erilaisista palveluista.</p>	<p>Palveluiden tuki Viranomaistuki</p>
	<p>”Isät kertovat saavansa tai tarvitsevansa lähes kaikkia sosiaalisen tuen muotoja sekä informaaleilta (yhteisöt, kaverit, lapsen äiti, lapsen muut sukulaiset, läheiset) että formaaleilta (palvelut, ammattilaiset, viranomaiset) tahoilta.”</p>	<p>Isät saavat tai tarvitsevat kaikki sosiaalisen tuen muotoja sekä informaaleilta että formaaleilta tahoilta.</p>	<p>Yhteisön tuki Kavereiden tuki Lapsen äidin tuki Lapsen muiden sukulaisien tuki Läheisten tuki Palveluiden tuki Ammattilaisten tuki Viranomaistuki</p>

<p>Pietilä-Hella R. 2006</p> <p>Tuntemattomista vertais-tuttaviksi : Esi-koisäitien ja -isien perhevalmen-nusprosessi Espoon uudentyyppi-sessä perhevalmennuskokeilussa</p> <p>Väitöstutkimus Helsingin yliopisto</p>	<p>”Arviointituki, jota isät kertovat kaipaavansa ainoastaan ammattilaisilta eli formaaleista lähteistä”</p> <p>”Tutkimukseni isät luonnehtivat vuorovai-kutusta muitten isien kanssa alusta alkaen mutkattomaksi. Isien luontevaan yhdessä-oloon saattaa vaikuttaa myös se, ettei yksikään isä pidä raskautta epä-mieluisana asiana.”</p>	<p>Isät kaipaavat arviointitu-kea ammattilaisilta.</p> <p>Isät tulivat luontevasti toi-meen muiden samassa tilanteessa olevien kanssa.</p>	<p>Arviointituki</p> <p>Vertaistuki</p>
<p>Puputti-Rantsi A. 2009</p> <p>Isien tuen- ja tiedontar-peet isyydestä, odotusajasta ja synny-tyksestä – perhevalmennus isyy-teen kasvun tukena</p> <p>Pro gradu-tutkielma Turun yliopisto</p>	<p>”Keskusteluissa isät kaipasivat tukea ja tie-toa parisuhteen ja sek-sielämän muutoksiin, ja vastaavia aiheita per-hevalmennuksessa käsiteltiin parisuhteen tukemisessa, kuten parisuhteen merkitys ja tukeminen ja tietoa seksuaalisuudesta. “</p>	<p>Muutokset parisuhteessa ja seksielämässä mietitytti.</p>	<p>Perhe-elämän sujuvuus</p>
<p>Romakkaniemi A. 2012</p> <p>Kehitysvammaisen lap-sen isänä oleminen</p> <p>Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto</p>	<p>”Formaali tukiverkosto muodostui lääkäreistä, hoitajista, kättilöistä, psykologeista, ravitse-mus- ja toimintaterapeuteista, kuntohoitajis-ta, apuvälinehoitajista ja sairaalapastoreista, sosiaalityöntekijöistä ja tukihenkilöistä Kehitys-vammajärjestön asian-tuntijaluennointsijoista ja lakimiehistä.”</p> <p>”Informaalin tukiverkos-ton muodostivat puoli-so, omat ja puolison vanhemmat, omat ja puolison isovanhem-mat, sisarukset, suku-laiset, ystävät, naapurit, työkaverit ja vertais-vanhemmat.</p>	<p>Formaali tukiverkosto muodostui terveydenhuol-tohenkilöstöstä, sairaala-pastoreista, sosiaalityönte-kijöistä ja tukihenkilöistä.</p> <p>Informaalin tukiverkoston muodosti läheiset.</p>	<p>Terveydenhuoltohenkilös-tön tuki Sairaalapastoreiden tuki Sosiaalityöntekijöiden tuki Tukihenkilö</p> <p>Puolison tuki Vanhempien tuki Puolison vanhempien tuki Sisarusten tuki Sukulaisten tuki Ystävien tuki Naapureiden tuki Työkavereiden tuki Vertaisvanhemmat</p>

Liite 4. Pääluokka: Sosiaalisen tuen vaikutus isyyteen suojaavan tuen mallissa.

Nimi	Alkuperäisilmaisu	Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka
<p>Jalkanen A. 2007</p> <p>”MUKAVIA HETKIÄ ÄIJÄSEURASSA LASTEN EHDOLLILLA”</p> <p>Osallistuminen isä-lapsi-toimintaan ja sen merkitys isille ja perheille</p> <p>Pro gradu-tutkielma Jyväskylän yliopisto</p>	<p>”Isien ja heidän puolisoidensa mukaan toimintaan osallistuminen on antanut isille uusia ystäviä, yhteistä mukavaa puuhaa lasten kanssa ja myös lapsille kasvun paikan.”</p>	<p>Isät saivat uusia ystäviä ja mukavaa puuhaa lasten kanssa.</p>	<p>Osallisuus toimintaan</p>
<p>Kinnunen T. 2006</p> <p>Vertaistuki erityislapsen vanhempien voimavarana</p> <p>Jyväskylän yliopisto Pro gradu-tutkielma</p>	<p>”Hänelle on syntynyt vahva tunne kyvystään antaa jotakin arvokasta tietoa toisille vertaisvanhemmille.”</p>	<p>Kokee jakamansa tiedon olevan hyödyllistä.</p>	<p>Itsensä arvostus</p>
	<p>”Kaikki vanhemmat kokevat mentoroinnin vahvistavan tietyllä tavalla myös heidän omaa vanhemmuuttaan”</p> <p>”Molemmat isät korostavat erityisen painokkaasti vertaisryhmien keskinäisen huumorin merkitystä työstäessään omia kipeitä lapsuuden kokemuksiaan, jotka vaikuttivat merkittävästi siihen, miten he tänään kokevat tarvitsevansa tukea omassa vanhemmuudessaan erityislapsiensä isinä.”</p> <p>”Runsaasti vertaistukea aiemmin tarvinnut isä kokee kahden vuoden toimintaan osallistumisen jälkeen suurta tyytyväisyyttä siitä, että hän kykenee nykyisessä elämäntilanteessaan ohjaamaan vasta vertaistoitominnan piiriin tulleita vanhempia”</p>	<p>Tiedon jakaminen vahvistaa omaa vanhemmuutta</p> <p>Vertaisryhmän huumorin avulla isät käsittelivät lapsuuden kokemuksia, jotka vaikuttivat nykyajan tuen tarpeeseen.</p> <p>Vertaistuen jälkeen isät ovat kyenneet antamaan vertaistukea myös muille</p>	<p>Itsevarmuus Informatiivisen tuen jakaminen Vanhemmuuden vahvistuminen</p> <p>Huumori</p> <p>Avun antaminen eteenpäin Merkittävyyden tunne</p>

	<p>”Isien kertomuksissa tulee esiin se, että asioiden yksin käsittely voi johtua esimerkiksi siitä, että ulkopuolista tukea ei haluta, kehdata tai osata pyytää.”</p> <p>”Vaikka isät ovat pyrkineet pärjäämään yksin eron jälkeen, niin siitä huolimatta he kokevat saaneensa tähän tukea lähipiiriltään. Lähipiiriltä saadun tuen määrittelemisen tuotti kuitenkin vaikeuksia, sillä heiltä saatua tukea ei oikein osattu nimetä (...) Näissä tarinoissa läheisiltä saadusta tuesta kerrottaessa viitataan elämän jatkuvuuteen.”</p> <p>”Pysyvyyden lisäksi ympäristön tukeen liittyy yhteisössä vallitseva luottamus. Läheisille ihmisille voi kertoa asioita luottamuksellisesti milloin tahansa, mitä pidetään tärkeänä tuen muotona. Lisäksi luottamus läheisissä ihmissuhteissa näyttäytyy myös pysyvyytenä.”</p> <p>”Läheisiltään ja työtovereilta saatu tuki ilmenee pysyvyyden ja luottamuksen lisäksi huolen osoittamisena isän jaksamisesta, kuten alla olevassa sitaatissa asia ilmaistaan.”</p> <p>”Isät kertovat kaivanneensa yhteenkuuluvuutta ja yhdessäoloa muiden perheellisten kanssa.”</p> <p>” Osa isistä kertoi päässeensä viettämään aikaa muiden perheellisten kanssa vanhemmalle ja lapselle järjestetyn tai suunnatun toiminnan kautta.”</p> <p>” Isät kokevat puhumisen tärkeäksi varsinkin eroprosessin alkuvaiheessa.”</p>	<p>Ulkopuolista tukea ei haluta, kehdata tai osata pyytää.</p> <p>Isät kokivat saaneensa eron tukea lähipiiriltä. He eivät kuitenkaan osanneet määrittellä saatua tukea.</p> <p>Ympäristön tuki liittyy pysyvyyteen ja luottamukseen.</p> <p>Läheisiltä ja työtovereilta saatu tuki ilmeni pysyvyyden ja luottamuksen lisäksi huolen osoittamisena.</p> <p>Isät kaipasivat yhteenkuuluvuutta ja perheellisten kanssa yhdessäoloa.</p> <p>Osa isistä oli päässyt mukaan muiden perheellisten kanssa vanhemmalle ja lapselle suunnattuun toimintaan.</p> <p>Isät kokivat puhumisen tärkeäksi.</p>	<p>Ulkopuolisen avun pyytäminen</p> <p>Elämän jatkuvuus</p> <p>Pysyvyys Luottamus Hyväksyntä Läheiset ihmissuhteet Ympäristön tuki</p> <p>Huolenpito</p> <p>Yhteenkuuluvuuden tunne Perheellisten yhdessäolo</p> <p>Yhdessä tekeminen</p> <p>Puhuminen</p>
--	--	---	--

<p>Lähteenmäki, M. 2012</p> <p>Vauvaperheiden isien näkemyksiä sosiaalisesta tuesta</p> <p>Turun Lapsi- ja nuorisotutkimuskeskuksen julkaisu 4/2012</p>	<p>”Ulkopuolisen avun hakeminen parisuhteen ja perhe-elämän ongelmiin koettiin kuitenkin vaikeaksi.”</p> <p>” Kuuntelemisen syventämistä ymmärryksen kautta toivottiin joko kohtalontovereilta tai vertaisilta. Kohtalontoveruutta määrittää samankaltaisen kokemuksen kokeminen ja sitä kautta eron herättämien tunteiden ja ajatusten ymmärtäminen. Kuunteleminen on kohtalontoveruudessakin tärkeää, mutta siihen liittyy myös ajatusten ja kokemusten vaihtaminen. Kohtalontoveruuden erottaa vertaistuesta avun lähde. Kohtalontoverit ovat isille jo ennestään tuttuja.”</p> <p>”Suullisesti annetun tiedon lisäksi erilaiset päiväkodin viikkotiedotteet ja kouluissa käytössä olevat tietojärjestelmät isät kokivat hyviksi. Niiden katsottiin myös omalta osaltaan tukevan eron jälkeistä isyyttä.”</p> <p>“(…)isät pitivät tärkeänä jakaa isyys- ja vanhemmuuskokemuksiaan erityisesti toisten isien kanssa (taulukko 4). Vastanneista 82 prosenttia piti tärkeänä kokemusten jakamista toisten isien kanssa. Lähes saman verran vastanneista 80 prosenttia ajatteli, että isyydessä on asioita, joista on helpompi jakaa kokemuksia juuri toisten isien kanssa. Vanhemmuuteen sisältyviä kokemuksia halusi toisten isien kanssa käydä läpi yli 74 prosenttia vastanneista. Isyyskokemusten lisäksi isät halusivat keskustella toisten isien kanssa lapsen hoitoon liittyvistä asioista (75 prosenttia).”</p>	<p>Ulkopuolisen avun hakeminen koettiin vaikeaksi.</p> <p>Isät toivoivat kohtalontovereita tai vertaisia</p> <p>Päiväkodin viikkotiedotteet ja koulujen tietojärjestelmät koettiin isien keskuudessa hyväksi. Niiden katsottiin tukevan isyyttä.</p> <p>.</p> <p>Omien isyyskokemusten jakaminen muiden isien kanssa koettiin tärkeäksi.</p>	<p>Ulkopuolinen apu</p> <p>Kohtalontoverit Vertaiset</p> <p>Päiväkodin/koulun ja kodin yhteistyö</p> <p>Vertaistuki Isyyskokemusten jakaminen</p>
---	---	--	---

	<p>”Isille järjestettävän vertaistoiminnan saatavuus jakoi myös isien näkemyksiä sillä 46 prosenttia isistä oli sitä mieltä, että vertaistoimintaa on helposti saatavilla. Isyyttä tukevaa vertaistoiminnan kehittämistä toivoi yli puolet isistä (54 prosenttia).”</p>	<p>Vertaistoimintaa on paikoin helposti saatavilla. Isyyttä tukevaa vertaistoimintaa halutaan kehittää</p>	<p>Tuen tarve</p>
<p>Mäkelä H. 2013</p> <p>Ensiperheiden kokemukset sosiaalisesta tuesta</p> <p>Ensiperheiden vanhempien kokemukset Muotialan asuin- ja toimintakeskus ry:n Ensiperheiden tukityö-projektista</p> <p>Sosiaalityön pro gradu -tutkielma</p> <p>Tampereen yliopisto</p>	<p>”Kun mietitään ensiperheiden jaksamista ja hyvinvointia voidaan mielestäni olettaa, että turvaton ja yksinäinen äiti tai isä ei voi hyvin ja jaksaminen on heikkoa vauvan kanssa.”</p> <p>”Viljamaa (2003, 25) toteaa, että sosiaalisen verkon ja tuen puuttuminen vaikuttavat hyvin paljon vanhemmuuden laatuun ja sekä äitinä ja isänä jaksamiseen.”</p>	<p>Turvaton ja yksinäinen isä ei voi hyvin.</p> <p>Sosiaalisen verkon ja tuen puuttuminen vaikuttaa isyyden laatuun ja isän jaksamiseen.</p>	<p>Turvallisuuden tunne Läheiset</p> <p>Jaksaminen arjessa</p>
	<p>”Kuitenkin jokainen äiti ja isä, joita haastattelin, toivat esille, että viimeistään vauvan syntymän myötä vanhempien jaksaminen sekä fyysinen että psyykinen ovat koetuksella.”</p> <p>” Sosiaalinen verkko ja tuki vaikuttavat suoraan vanhemmuuteen neuvojen, palautteen sekä roolimallien kautta. Näillä on myös epäsuora vaikutus vanhempiin lisäämällä heidän henkistä hyvinvointiaan.”</p>	<p>Vauvan syntymän myötä isän fyysinen ja psyykinen jaksaminen on koetuksella</p> <p>Henkinen hyvinvointi lisääntyy.</p>	<p>Fyysinen ja psyykinen hyvinvointi ja jaksaminen</p> <p>Henkinen hyvinvointi</p>
<p>Oommen H. 2009</p> <p>Vanhempien saama tuki sosiaaliselta verkostolta odotusaikana sekä henkilökunnalta lapsivuodeosastolta</p> <p>Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto</p>	<p>”Keskimäärin äidit (ka 3.65) ja isät (3.49) saivat vähän tai kohtalaisesti sosiaalista tukea lapsivuodeosastolla. Äidit saivat kuitenkin isää enemmän sosiaalista tukea.”</p>	<p>Isille annetaan sosiaalista tukea lapsivuodeosastolla, mutta vähemmän kuin äideille.</p>	<p>Sosiaalinen tuki Isän huomioiminen</p>

<p>Pietilä-Hella R. 2006</p> <p>Tuntemattomista vertais- tuttaviksi : Esikoisäitien ja -isien perhevalmen- nusprosessi Espoon uu- dentyyppisessä per- hevalmennuskokeilussa</p> <p>Väitöstutkimus Helsingin yliopisto</p>	<p>“Isien vastauksissa nousi halu saada tukea isäksi kasvamisessa ja puolisoista huolehtimisessa. Isät toivoivat lisää henkistä tukea myös puolisoilleen heidän kärsiessään synnytyspelosta. Isien huomioiminen lapsen hoitajana koettiin edelleen puutteellisena.</p> <p>“Isyysloman järjestämisestä, perheen aikataulujen uudelleen sovittamisesta, lapsen kasvatuksesta, naisen hormonimuutosten vaikutuksesta ja isän roolista synnytyksessä puhuttiin isien mielestään liian vähän.”</p> <p>“Päätöksenteossa tukevaa tietoa isät kokivat tarvitsevansa lisää kasvatuksesta, vanhempien jaksamisesta, lastenhoidon roolijaosta, ongelmatilanteiden hallinnasta ja tahoista, joista voi tiedustella lastenhoitoapua.”</p> <p>“Isät ovat epä tietoisia siitä, miten voisivat saada keskitetysti ja omia tarpeitaan vastaavaa tietoa. Kun neuvolassa ehdotetaan pariskunnille osallistumista uudentyyppiseen perhevalmennukseen, kaikki haastatellut isät pitävät ehdotusta hyvänä. He haluavat osallistua toimintaan. Isien perustelut perhevalmennukseen osallistumiselle ovat osittain toisenlaiset kuin äitien. (...) Isät ilmoittavat osallistumisen perusteluksi oman kiinnostuksena ja oman tahtonsa olla mukana.”</p>	<p>Isät haluavat tukea isäksi kasvamisessa ja puolisoista huolehtimisesta. Isät kokevat etteivät heitä huomioida tarpeeksi lapsen hoidon kannalta.</p> <p>Isät kokevat, että isyyteen liittyvistä asioista ja järjestelyistä kerrotaan liian vähän raskausaikana.</p> <p>Isät haluavat lisää tukea perhe elämän arjesta ja sujuvuudesta.</p> <p>Isät eivät tiedä mistä etsiä tietoa. Isät haluavat osallistua perhevalmennukseen omasta halustaan.</p>	<p>Isyyden tuki Isän huomioiminen</p> <p>Tiedon tarve Isän huomioiminen</p> <p>Isyyden kehittyminen Isyyden tukeminen</p> <p>Tiedon tarve Mielenkiinto isyyteen</p>
---	--	--	---

	<p>“Isät uskovat saavansa perhevalmennuksessa tarvitsemansa tiedon tehokkaasti ja asiantuntevasti. Toisena osallistumispe rusteluna isät ilmoittavat hyödyn. He olettavat, että lisätiedon saaminen poistaa ainakin joltain osin epävarmuutta, jota isät kertovat kokevansa synnytyksen ja pienen lapsen hoidon suhteen.”</p>	<p>Isät kokevat saavansa tarvitsemansa tiedon perhevalmennuksessa.</p>	<p>Tiedon tarve Ammattihenkilön tuki Varmuus kyvyistä</p>
<p>Puputti-Rantsi A. 2009</p> <p>Isien tuen- ja tiedontarpeet isyydestä, odotusajasta ja synnytyksestä – perhevalmennus isyyteen kasvun tukena</p> <p>Pro gradu-tutkielma Turun yliopisto</p>	<p>“Isyyteen kasvuun kuului isyyden ahdistavien kokemus jakaminen ja läpikäyminen, joihin miehet tarvitsivat vertaistukea. Ahdistavien kokemusten läpikäymiseksi miehet tarvitsevat tunteiden jakamista toisten kanssa ja vertaistukea. Ahdistavia kokemuksia miehillä oli tulevasta isyydestä ja jo olemassa olevasta isyydestä. “</p>	<p>Isät tarvitsivat vertaistukea käydäkseen läpi isyyden ahdistavia asioita</p>	<p>Vertaistuki Isyyden vahvistaminen</p>
	<p>“Miehet kävivät läpi perheen kehittymistä miettimällä, miten lapsen tulon jälkeen vietetään yhteistä aikaa perheenä. Perheen kehittymiseen he tarvitsivat tietoa perheelle sopivista yhteisistä harrastuksista tai koiran sopivuudesta lapsiperheeseen. “</p>	<p>Perheen kehittymisen tuomat muutokset mietyttävät</p>	<p>Perhe-elämän sovitaminen</p>
	<p>“Lapsen tuomia muutoksia, joihin miehet kaipasivat vertaistukea, olivat vastuu lapsesta, lapsen tuomat negatiiviset muutokset ja perheen ja harrastusten yhdistäminen. “</p>	<p>Vertaistukea tarvittiin lapsen tuomista muutoksista</p>	<p>Vertaistuki Perhe-elämän sovitaminen</p>
<p>Romakkaniemi A. 2012</p> <p>Kehitysvammaisen lapsen isänä oleminen</p> <p>Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto</p>	<p>”Isien vahvistuminen sisälsi hyväksymistä, kasvamista, arjen sujumista, lapsen kasvun ja kehityksen edistymistä. Isien kuormittuminen lisäsi surutyön käynnistämistä, arjen sujumattomuuden kokemista ja lapsen kasvussa ja kehityksessä erilaisuuden kokemista.”</p>	<p>Isien vahvistuminen sisälsi hyväksymistä, kasvamista, arjen sujumista, lapsen kasvun ja kehityksen edistymistä.</p>	<p>Hyväksyminen Kasvaminen Lapsen kasvun ja kehityksen edistymisen</p>

<p>Salonen A. 2010</p> <p>Parenting satisfaction and parenting self-efficacy during the postpartum period: evaluation of an internet-based intervention</p> <p>Väitöstutkimus Tampereen yliopisto</p>	<p>”Itsensä hyväksyminen, eli oman ikääntymisen hyväksyminen”</p> <p>”Kehitysvammaisen lapsen isänä oleminen oli kasvamista, johon liittyi isien asenteiltaan ja taidoiltaan kasvamista”</p> <p>”Arjen sujuminen sisälsi päivittäisissä toiminnoissa onnistumista ja kokemuksen lapsen myönteisestä luonteesta”</p> <p>”Lapsen kasvun ja kehityksen edistyminen sisälsi lapsen kasvamista, kommunikaatiotaidoista ja sosiaalisista taidoista iloitsemista.”</p> <p>“Family functioning, family health and advice from nursing professionals were major contributory factors for parenting satisfaction among both parents. On the other hand, hospital practices and social support from nursing professionals did not correlate significantly with parenting satisfaction, but they had a fairly large effect size while combined with other attributes. “</p> <p>”The evaluation of the intervention indicates that there are no intervention effects on parenting satisfaction and parenting self-efficacy during the postpartum period. “</p>	<p>Itsensä hyväksyminen ikääntymisen vuoksi.</p> <p>Isät kasvoivat asenteiltaan ja taidoiltaan</p> <p>Arjen sujumisella tarkoitettiin päivittäisissä toiminnoissa onnistumista ja myönteisiä kokemuksia lapsen luonteesta.</p> <p>Lapsen kasvun ja kehityksen edistyminen.</p> <p>Perheen toimivuus ja terveys sekä hoitohenkilökunnan neuvot vaikuttivat suuresti tyytyväisyyteen vanhemmuudessa. Sairaalan käytännöllä ja hoitohenkilökunnan sosiaalisella tuella ei suurta vaikutusta yksittäisenä.</p> <p>Verkossa olevasta verstaistuesta ei hyötyä vanhemmuuden kokemuksiin</p>	<p>Ikääntymisen hyväksyminen.</p> <p>Asenteiden kasvaminen Taitojen kasvaminen</p> <p>Päivittäisissä toiminnoissa onnistuminen Myönteiset kokemukset lapsesta</p> <p>Lapsen edistyminen</p> <p>Perheen hyvinvointi Sosiaalinen tuki hoitohenkilökunnan antama tuki</p> <p>Internetistä saatu tuki</p>
---	---	---	---

<p>Vesterlin H. 2007</p> <p>Voimavaroja vanhemmuuteen ja parisuhteeseen - Lapsiperheiden vanhempien kokemuksia tukiryhmätoiminnasta</p> <p>Pro gradu-tutkielma Tampereen yliopisto</p>	<p>”Pienten lasten vanhemmat kokevat elämänsä usein ahdistavaksi sekä yhteiskunnasta aiheutuvien paineiden että perheen sisäisten ongelmien vuoksi”</p> <p>”Asioista keskusteleminen elvytti perheen vuorovaikutusta kotona ja paransi parisuhdetta.”</p> <p>”Ryhmätoiminta lisäsi perheiden omia voimavaroja ja kykyä huolehtia asioistaan.”</p> <p>”Isät kokivat tärkeänä myös kerran, jolloin isät olivat omana ryhmänään miespuolisen ohjaajan kanssa ja saivat puhua keskenään.”</p>	<p>Elämä koetaan ahdistavaksi yhteiskunnan paineiden ja perheen sisäisten ongelmien vuoksi.</p> <p>Keskustelu elvytti perheen vuorovaikutusta.</p> <p>Ryhmätoiminta lisäsi voimavaroja.</p> <p>Isät kokivat tärkeänä puhua vain miesten kesken.</p>	<p>Sujuva perhe-elämä Yhteiskunnan kannustus</p> <p>Keskustelu Hyvä vuorovaikutus</p> <p>Voimavarat</p> <p>Keskustelu miesten kesken</p>
--	---	---	--

Liite 5. Analyysirungon käsitteet

ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
Emotionaalinen tuki Emotionaalinen tuki Emotionaalinen tuki Perhe	Emotionaalinen tuki	Suorat vaikutukset
Ammattiauttajat Ammattihenkilökunnan tuki Ammattilaisten tuki Arviointituki Perhetyöntekijän tuki Sairaalapastoreiden tuki Sosiaalityöntekijöiden tuki Terveystuoltohenkilöstön tuki Tukihenkilö Vertaistuki Viranomaistuki Viranomaistuki Yhteisön tuki Ympäristön tuki	Formaali tuki	
Kavereiden tuki Lapsen äidin tuki Lapsen muiden sukulaisten tuki Läheisten tuki Naapureiden tuki Ystävien tuki Puolison tuki Puolison tuki Puolison vanhempien tuki Sisarusten tuki Sukulaisten tuki Työyhteisön tuki Työkavereiden tuki Työyhteisön tuki Vanhempien tuki Vanhempien tuki Vanhempien tuki Vertaisvanhemmat	Informaali tuki	
Informatiivinen tuki	Tiedollinen tuki	
Hoitotuki Konkreettinen tuki Palveluiden tuki Palveluiden tuki Valvontatuki	Toiminnallinen tuki	
Perhe-elämän sujuvuus Sosiaalinen kanssakäynti Sosiaaliset suhteet Sosiaaliset suhteet Sosiaaliset suhteet Työkaverit Ystävyys Ystävät Ystävät	Sosiaaliset suhteet	

Ystävät Ystävät		
Kaverit Sosiaalinen tukiverkosto Sosiaalinen tuki Sosiaalinen tuki Sosiaalinen tuki Sosiaalinen verkko Sosiaalinen verkko Toiset miehet	Sosiaalinen tukiverkosto	
Ammattihenkilökunnan tasapuolisuus Ammattihenkilökunnan asenteellisuus Ammattihenkilökunnan sukupuoli Ammattihenkilökunnan tasapuolisuus Ammattihenkilökunnan puolueellisuus Yhteistyö neuvolan kanssa Yhteistyö perheneuvolan kanssa yhteistyö päivähoidon kanssa	Yhteistyö	
Keskustelu isien kanssa Kokemusten jako isien kanssa Kokemusten jakaminen Miesryhmä Yhteisöllisyyden halu	Vertaistuki	

<p>Avun antaminen eteenpäin Elämän jatkuvuus Huolenpito Informatiivisen tuen jakaminen Merkittävyden tunne Yhteenkuuluvuuden tunne Yhdessä tekeminen</p>	<p>Merkityksellisyys</p>	<p>Suojaavat vaikutukset</p>
<p>Fyysinen ja psyykinen hyvinvointi ja jaksaminen Henkinen hyvinvointi Huumori Jaksaminen arjessa Osallisuus toimintaan Perheellisten yhdessäolo Päivittäisissä toiminnoissa onnistuminen Pysyvyys Voimavarat</p>	<p>Hyvinvointi arjessa</p>	
<p>Hyväksyntä Hyväksyminen Ikääntymisen hyväksyminen Itsensä arvostus Itsevarmuus Kasvaminen Luottamus Turvallisuuden tunne Vanhemmuuden vahvistuminen</p>	<p>Itseluottamus</p>	
<p>Kohtalontoverit Läheiset Läheiset ihmissuhteet Vertaiset</p>	<p>Ihmissuhteet</p>	
<p>Hyvä vuorovaikutus Isyyskokemusten jakaminen Keskustelu Keskustelu miesten kanssa Puhuminen</p>	<p>Kommunikointi</p>	
<p>Päiväkodin/koulun ja kodin yhteistyö Ulkopuolisen avun pyytäminen Ulkopuolinen apu</p>	<p>Yhteisöllisyys</p>	
<p>Asenteiden kasvaminen Lapsen kasvun ja kehityksen edistyminen Lapsen edistyminen Mielenkiinto isyyteen Myönteiset kokemukset lapsesta Sujuva perhe-elämä Taitojen kasvaminen Yhteiskunnan kannustus</p>	<p>Myönteiset kokemukset</p>	
<p>Tiedon tarve Tiedon tarve Tuen tarve Varmuus kyvyistä</p>	<p>Omien kykyjen tunnistaminen</p>	

<p>Ammattihenkilön tuki Isyyden kehittyminen Isyyden tuki Isyyden tukeminen Isyyden vahvistaminen Isän huomioiminen Isän huomioiminen Isän huomioiminen</p> <p>Perhe-elämän sovittaminen Perhe-elämän sovittaminen Perheen hyvinvointi</p> <p>Hoitohenkilökunnan antama tuki Internetistä saatu tuki Sosiaalinen tuki Vertaistuki Vertaistuki Yhteisön tuki</p>	<p>Isyyden vahvistuminen</p> <p>Perhe</p> <p>Ulkopuolinen tuki</p>	
---	--	--